

Prečišćeni tekst Pravilnika o uslovima u pogledu zdravstvene ispravnosti predmeta opšte upotrebe koji se mogu stavljati u promet obuhvata sljedeće propise:

1. Pravilnik o uslovima u pogledu zdravstvene ispravnosti predmeta opšte upotrebe koji se mogu stavljati u promet ("Službeni list Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije", br. 026/83 od 27.05.1983),
2. Pravilnik o izmenama i dopunama Pravilnika o uslovima u pogledu zdravstvene ispravnosti predmeta opšte upotrebe koji se mogu stavljati u promet ("Službeni list Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije", br. 061/84 od 23.11.1984),
3. Pravilnik o izmenama i dopunama Pravilnika o uslovima u pogledu zdravstvene ispravnosti predmeta opšte upotrebe koji se mogu stavljati u promet ("Službeni list Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije", br. 056/86 od 17.10.1986),
4. Pravilnik o izmenama i dopunama Pravilnika o uslovima u pogledu zdravstvene ispravnosti predmeta opšte upotrebe koji se mogu stavljati u promet ("Službeni list Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije", br. 050/89 od 25.08.1989),
5. Pravilnik o izmenama i dopunama Pravilnika o uslovima u pogledu zdravstvene ispravnosti predmeta opšte upotrebe koji se mogu stavljati u promet ("Službeni list Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije", br. 018/91 od 15.03.1991),
6. Pravilnik o bezbjednosti igračaka ("Službeni list Crne Gore", br. 004/15 od 28.01.2015),
7. Pravilnik o posebnim uslovima za plastične materijale i predmete koji dolaze u kontakt sa hranom ("Službeni list Crne Gore", br. 063/19 od 18.11.2019), u kojima je naznačen njihov dan stupanja na snagu.

PRAVILNIK

O USLOVIMA U POGLEDU ZDRAVSTVENE ISPRAVNOSTI PREDMETA OPŠTE UPOTREBE KOJI SE MOGU STAVLJATI U PROMET

("Službeni list Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije", br. 026/83 od 27.05.1983, 061/84 od 23.11.1984, 056/86 od 17.10.1986, 050/89 od 25.08.1989, 018/91 od 15.03.1991, "Službeni list Crne Gore", br. 004/15 od 28.01.2015, 063/19 od 18.11.2019)

I. OPŠTE ODREDBE

Član 1

Predmeti opšte upotrebe koji se stavljaju u promet u Socijalističkoj Federativnoj Republici Jugoslaviji moraju u pogledu zdravstvene ispravnosti odgovarati uslovima propisanim ovim pravilnikom.

Član 2

Pod predmetima opšte upotrebe koji u pogledu zdravstvene ispravnosti moraju odgovarati uslovima propisanim ovim pravilnikom podrazumevaju se:

- 1) posuđe, pribor i ambalaža za životne namirnice;
- 2) dečije igračke;
- 3) sredstva za održavanje lične higijene, negu i ulepšavanje lica i tela;
- 4) sredstva za održavanje čistoće;
- 5) duvanske prerađevine i pribor za pušenje.

Član 3

Odredbe ovog pravilnika obavezne su za organizacije udruženog rada i druge samoupravne organizacije i zajednice, radne ljude koji samostalno obavljaju delatnost ličnim radom sredstvima u svojini građana i poljoprivrednike koji stavljaju u promet predmete opšte upotrebe iz člana 2. ovog pravilnika.

II. POSUĐE I PRIBOR ZA ŽIVOTNE NAMIRNICE

A. Opšti uslovi za promet

Član 4

Posuđe i pribor za životne namirnice (u daljem tekstu: posuđe i pribor) koji se upotrebljavaju prilikom pripremanja, proizvodnje, merenja, prerade, dorade, prevoza ili upotrebe životnih namirnica ne smeju biti izrađeni od materijala koji otpušta sastojke štetne po zdravlje ili nepovoljno utiče na organoleptička, fizička ili hemijska svojstva životnih namirnica i na njihovo održavanje u higijenski ispravnom stanju.

Pored uslova iz stava 1. ovog člana, posuđe i pribor namenjeni za preradu i držanje lako kvarljivih životnih namirnica ne smeju biti izrađeni od materijala koji je propustljiv i porozan i koji ne štiti životne namirnice od nepovoljnog spoljnog uticaja. Ivice i druga mesta na kojima se sastaju dve površine takvog posuđa i pribora moraju biti zaobljeni.

Član 5

Posuđe i pribor moraju imati glatke površine, bez udubljenja i pukotina, i moraju biti izrađeni tako da se mogu lako i uspešno čistiti, prati i dezinfikovati.

Posuđe i pribor namenjeni za pripremanje i izdavanje hrane i pića ili za prevoz mleka moraju biti izrađeni tako da se mogu sterilizovati zagrevanjem. Takvo posuđe i pribor ne smeju se upotrebljavati u druge svrhe.

Zabranjeno je stavljati u promet posuđe i pribor koji su sa unutrašnje strane toliko okrnjeni ili oštećeni da mogu uticati na zdravstvenu ispravnost životnih namirnica, odnosno na zdravlje potrošača.

Član 6

Posuđe i pribor za jednokratnu upotrebu koji se pre upotrebe ne čiste, ne peru, ne dezinfikuju niti sterilišu, ne smeju u 1ml ispirka brisa uzetog sa 25 cm² kontaktne površine, računajući na 1 cm², sadržavati: 1) E. coli, 2) proteus-vrste, 3) koagulaza-pozitivne stafilokoke, 4) sulfitoredukujuće klostridije, 5) Salmonellae, kao ni više od 10 mikroorganizama.

Član 7

Boje za bojenje posuđa i pribora čije obojene površine dolaze u neposredan dodir sa životnim namirnicama ne smeju prelaziti u namirnice niti smeju sadržavati, računajući na 1 kg suve boje, određeno u ekstraktu sa 0,1 mol/l hlorovodonične kiseline posle kuvanja od 15 minuta uz povratno hlađenje, više od:

- 1) 20 mg arsena;
- 2) 100 mg olova;
- 3) 10 mg kadmijuma;
- 4) 10 mg žive;
- 5) 200 mg barijuma;
- 6) 100 mg hroma;
- 7) 100 mg antimona;
- 8) 100 mg selena.

Organske boje ne smeju otpuštati ni više od:

- 1) 0,1 mg/kg kancerogenih polcikličkih aromatičnih ugljovodonika;
- 2) 0,1 mg/kg naftilamina, benzidina ili 4-amino-difenila.

Član 8

Punila koja se koriste u proizvodnji delova posuđa i pribora koji dolaze u neposredan dodir sa životnim namirnicama moraju odgovarati uslovima iz člana 7. stav 1. ovog pravilnika.

Čađ koja se koristi u proizvodnji delova posuđa i pribora koji dolaze u neposredan dodir sa životnim namirnicama ne sme imati toluenski ekstrakt veći od 0,15%, a u pogledu kancerogenih polcikličkih aromatičnih ugljovodonika mora odgovarati uslovima iz člana 7. stav 2. ovog pravilnika.

Član 9

Lepila i sličan pomoćni materijal koji se na posuđu i priboru nalaze na mestima koja dolaze u neposredan dodir sa životnim namirnicama, odnosno na mestima na kojima postoji mogućnost da dođu u neposredan dodir sa životnim namirnicama, moraju ispunjavati uslove predviđene u čl. 25 - 36. i 57. ovog pravilnika.

Član 10

Na posuđu i priboru mora biti označen naziv, odnosno utisnut znak proizvođača, koji se ne može skinuti pre upotrebe.

B. Posebni uslovi za promet

1. Metalno posuđe i pribor

Član 11

Metalno posuđe i pribor ne smeju biti izrađeni od olova ili legura sa olovom ni od metala ili legura metala koji sadrže više od 0,03% arsena.

Aluminijum upotrebljen za izradu metalnog posuđa i pribora mora biti čistoće najmanje 99,5%, a aluminijumske legure ne smeju sadržavati više od 0,03% arsena, 0,05% kadmijuma, 0,25% bakra, 0,25% cinka i 0,02% olova.

Delovi metalnog posuđa i pribora koji ne dolaze u neposredan dodir sa životnim namirnicama mogu se izrađivati od legura koje sadrže najviše 10% olova, pod uslovom da ti delovi budu potpuno pokriveni prevlakama od metala ili emajla koji ne sadrži sastojke štetne po zdravlje.

Član 12

Metalno posuđe i pribor ne smeju biti izrađeni od cinka ni od legura koje sadrže više od 1% olova, više od 0,03% arsena, odnosno više od 0,1% kadmijuma i ne smeju biti pokriveni prevlakama od cinka, kadmijuma, olova ili njihovih legura.

Za izradu delova metalnog posuđa i pribora koji ne dolaze u neposredan dodir sa životnim namirnicama može se upotrebiti cink i njegove prevlake.

Član 13

Zabranjen je promet i upotreba posuđa i pribora proizvedenog od bakra ili njegovih legura ako su namenjeni za životne namirnice u tečnom ili kašastom stanju.

Odredba stava 1. ovog člana ne odnosi se na posuđe i pribor koji su namenjeni za kuvanje kafe ako su pravilno kalajisani, kao ni na bakarne kazane namenjene za pečenje rakije ako je bakar elektrolitički i ako je čistoće najmanje 99,95%.

Član 14

Za izradu pribora za jelo i pribora za pripremanje i posluživanje jela ne smeju se upotrebiti bakar ili cink, osim u legurama od kojih se izrađuje takav pribor (novo srebro, alpak i sl.).

Pribor za jelo i pribor za pripremanje i posluživanje jela moraju biti izrađeni tako da ne smeju imati oštre ivice (osim oštrice noža i vrha viljuške), a sve površine, osim površina između zubaca viljuške, moraju biti potpuno glatke, odnosno polirane.

Završna obrada površina posuđa i pribora za jelo, pripremanje i posluživanje, izrađenih od nerđajućeg čelika (hrom-nikl-čelika), koji dolaze u dodir sa životnim namirnicama treba da je tako izvedena da osigura hemijsku otpornost prilikom upotrebe. Ta površina ne sme da se promeni prilikom delovanja sirćetne kiseline, 3% (v/v) u toku 24 časa na temperaturi $20 \pm 2^{\circ}\text{C}$ - ako se koristi na niskim temperaturama, niti u toku 30 minuta na temperaturi 100°C - ako se koristi za termičku obradu životnih namirnica.

Specifična migracija hroma, nikla i mangana ne sme pojedinačno da bude veća od 0,1 mg/l.

Član 15

Ako prilikom upotrebe metalnog posuđa i pribora postoji mogućnost korozije, površine takvog posuđa i pribora koje dolaze u neposredan dodir sa životnim namirnicama moraju biti zaštićene higijenski ispravnim organskim zaštitnim prevlakama ili metalnim prevlakama (kalajisane ili hromirane).

Zaštitne prevlake na metalnom posuđu i priboru moraju ravnomerno pokrivati površinu koja dolazi u neposredan dodir sa životnim namirnicama i ne smeju imati mehurića, nadignutih mesta i pukotina.

Odredba stava 1. ovog člana ne odnosi se na metalno posuđe i pribor za pečenje (tiganje, roštilje, ražnjeve, pržulje za kafu) i na delove mašine za mlevenje mesa.

Član 16

Metalno posuđe i pribor može se lemiti kalajem čistoće 97%, koji ne sadrži više od 0,03% arsena i više od 0,5% olova niti više od 0,005% cinka, 0,08% bakra i 0,05% antimona. Spoljašnje površine metalnog posuđa i pribora mogu se lemiti i legurom kalaja i olova, pod uslovom da legura olova ne prodire u unutrašnjost posuđa, odnosno pribora.

2. Emajlirano posuđe i pribor

Član 17

Za izradu emajliranog posuđa i pribora mora se upotrebljavati gvozdeni lim ili liveno gvožđe.

Emajl kojim se prevlače površine posuđa i pribora koje dolaze u neposredan dodir sa životnim namirnicama ne sme sadržavati lako rastvorljive materije i mora biti takvog kvaliteta da se obezbedi trajnost posuđa i pribora pri njihovoj uobičajenoj upotrebi.

Površine i ivice emajliranog posuđa i pribora moraju biti glatke i sjajne, bez mehurića i mesta na kojima je emajl ispucao ili otpao.

Član 18

Emajlirano posuđe i pribor, pri probi izvršenoj kuvanjem za vreme od 30 minuta u rastvoru sirćetne kiseline, 3% (v/v), ne smeju otpuštati:

- 1) više od 50 mg emajla, računajući na površinu posude od 1 dm²;
- 2) više od 1 mg olova, ni više od 0,1 mg kadmijuma, 5 mg barijuma, 1 mg hroma i 1 mg selena, računajući na posudu zapremine od 1 l.

Emajlirano posuđe i pribor ne smeju otpuštati više od 3 mg antimona pri probi kuvanjem 30 minuta u rastvoru 3%-ne vinske kiseline, računajući na posudu zapremine od 1 l.

3. Cementno posuđe i pribor

Član 19

Posuđe i pribor od cementa ili sličnog poroznog materijala moraju sa unutrašnje strane biti potpuno zaštićeni nepropustljivim prevlakama, postojanim i otpornim prema sastojcima životnih namirnica.

Ako se unutrašnja strana posuđa i pribora iz stava 1. ovog člana štiti nepropustljivim materijalom (pločice od porculana, staklo, veštačka masa i sl.), sva njihova površina mora biti obložena na način koji onemogućuje stvaranje pukotina i udubljenja.

4. Glineno, keramičko, porculansko i stakleno posuđe i pribor

Član 20

Glineno posuđe i pribor smeju se stavljati u promet samo ako su izrađeni od lončarske gline. Gotovi proizvodi moraju posle sušenja biti premazani smesom za dobijanje gladi i pečeni na temperaturi od najmanje 800°C.

Izuzetno, u promet se može stavljati negleđosano glineno posuđe ako služi za posebno pripremanje određenih jela s malim sadržajem vode i ako ispunjava ostale uslove propisane ovim pravilnikom.

Posuđe i pribor (ukrasni tanjiri, vrčevi, šolje i dr.) koji nisu proizvedeni u skladu sa odredbama ovog pravilnika i nisu namenjeni za pripremu, čuvanje i promet životnih namirnica moraju biti vidno i trajno označeni da nisu za pripremu, čuvanje i promet životnih namirnica.

Član 21

Negleđosano glineno posuđe ne sme imati pukotine, neravnine i džepove. Pri probi izvršenoj tri puta uzastopno kuvanjem po 30 minuta u rastvoru sirćetne kiseline, 3% (v/v) ne sme se otpustiti.

- 1) više od 10 mg olova i 0,5 mg kadmijuma posle prve probe, ni više od 3 mg olova i 0,2 mg kadmijuma posle treće probe, računajući na 1 l rastvora;
- 2) više od 60 mg ukupno rastvorenih materija posle treće probe, računajući na 1 l rastvora.

Prilikom stavljanja u promet negleđosanog glinenog posuđa mora se priložiti uputstvo o postupku sa posudom pre upotrebe, o jelima koja se mogu pripremati u posudi i o pranju posude.

Član 22

Gleđ na glinenom, keramičkom i porculanskom posuđu i priboru ne sme biti oštećena i ne sme se ljuštiti sa površina posuđa, odnosno pribora.

Ivice glinenog, keramičkog, porculanskog i staklenog posuđa i pribora koje se prilikom upotrebe prinose ustima moraju biti zaobljene i glatke.

Član 23

Glineno, keramičko i porculansko posuđe i pribor koji dolaze u neposredan dodir sa životnim namirnicama ne smeju otpuštati boju, ni više od 3 mg olova, 0,2 mg kadmijuma, 1 mg hroma, 1 mg selen i 1 mg barijuma u rastvoru sirćetne kiseline, 3% (v/v) za vreme od 24 časa na temperaturi $20^{\circ} \pm 2^{\circ}\text{C}$, ni više od 3mg antimona u rastvoru 3%-ne vinske kiseline, računajući na 1 l.

Odredbe stava 1. ovog člana odnose se i na spoljnu površinu posude u visini od 20 mm, računajući od gornje ivice posude.

Član 24

Stakleno posuđe mora ispunjavati sledeće uslove:

- 1) ivice posuđa ne smeju biti oštre ni oštećene;
- 2) površina koja dolazi u neposredan dodir sa životnim namirnicama ne sme otpuštati više od 0,1 mg/lolova u rastvoru 3%-ne sirćetne kiseline na temperaturi $20^{\circ} \pm 2^{\circ}\text{C}$ za vreme od 24 časa a kristalno staklo ne više od 0,3 mg/lolova";
- 3) spoljna površina staklenog suda širine 20mm računajući od gornje ivice suda, ne sme otpustiti više od 1 mg/dm² olova ni više od 0,1 mg/dm² kadmijuma u rastvoru sirćetne kiseline, 3% (v/v) na temperaturi od $20^{\circ} \pm 2^{\circ}\text{C}$ za vreme od 24 časa.

5. Posude i pribor od veštačkih masa

Veštačke mase (polimerni materijali)

a) Opšti uslovi

Član 25

Veštačke mase za izradu posuđa i pribora ne smeju sadržavati sastojke koji prilikom korišćenja tih predmeta mogu štetno delovati na zdravlje ili nepovoljno uticati na organoleptička svojstva i sastav životnih namirnica.

Veštačke mase za izradu posuđa i pribora, ako ovim pravilnikom nije drukčije određeno, moraju ispunjavati sledeće uslove:

- 1) da prilikom upotrebe predmeta ne otpuštaju u životne namirnice, odnosno pljuvačku, više od:
 - 1) 0,5 mg olova;
 - 2) 0,05 mg kadmijuma;
 - 3) 0,1 mg hroma;
 - 4) 0,1 mg molibdena;
 - 5) 0,1 mg arsena;
 - 6) 0,01 mg žive;
 - 7) 0,5 mg selen;
 - 8) 0,5 mg barijuma;
 - 9) 50 mg cinka;
 - 10) 10 mg kalaja;
 - 11) 5 mg kobalta.

računajući na 1 kg ili 1 l životne namirnice, odnosno njenog model-rastvora;

- 2) da ne otpuštaju u životne namirnice, odnosno pljuvačku više od 60 mg/kg (10 mg/dm²) ukupnih niskomolekularnih organskih i neorganskih supstancija;
- 3) da ne otpuštaju u životne namirnice, odnosno pljuvačku primarne aromatične amine, računane kao anilin, ni sekundarne aromatične amine, računane kao difenilamin, pojedinačno više od 0,1 mg/kg (0,02 mg/dm²), niti zaostale perokside u količini većoj od 3 mg/kg (0,5 mg/dm²), računane kao aktivan kiseonik;
- 4) da ne otpuštaju boje (ako su obojene) u životne namirnice, pljuvačku i znoj, odnosno njihove model-rastvore. Optička transmisija u vidljivom delu spektra obojenog ekstrakta veštačke mase u model-rastvoru mora da iznosi najmanje 95%.

Član 26

Veštačke mase koje se upotrebljavaju za izradu posuđa i pribora koji dolaze u neposredan dodir sa vodom za piće, mlekom, mlečnim proizvodima, brašnom, parafinisanim ili navoštenim namirnicama, namirnicama koje sadrže eterična ulja, alkoholnim pićima, mestima, uljima ili životnim namirnicama čija je spoljna faza mast, ne smeju sadržavati omekšivače, ako posebnim propisom nije izričito drukčije propisano.

Član 27

Veštačke mase na bazi polivinil-hlorida i kopolimera koje se upotrebljavaju za izradu cevi, cisterni, vodotornjeva, slavina i drugih uređaja, premaza ili obloga, a dolaze u neposredan dodir sa vodom za piće, mogu sadržavati sledeće omekšivače: dibutil-ftalat, di-2-etilheksil-ftalat, estere alkilsulfonskih kiselina (S_{12} - S_{20}) sa fenolima, di-(fenoksietil)-formal, butil-benzil-ftalat, di-2-etilheksil-adipad, di-izononil-ftalat, difenil-2-etilheksilfosfat, hlorparafin (S_{10} - S_{35}), poliester adipinske kiseline sa 1,3-butan-diolom, poliester adipinske kiseline sa 1,3-butandiolom i 1,6-heksandiolom, i poliester alipinske kiseline sa 1,3-i/ili 1,4-butandiolom i/ili 1,2-propandiolom, čije su slobodne hidroksilne grupe acetilirane. Količina navedenih omekšivača u gotovom proizvodu, pojedinačno ili u smesi, ne sme biti veća od 35%. Ako su navedeni omekšivači prisutni, ne smeju se dodavati stabilizatori na bazi olova i organski vezanog kalaja.

Gotovi proizvodi iz stava 1. ovog člana koji dolaze u neposredan dodir sa vodom za piće, a izrađeni su iz prirodnog ili sintetskog kaučuka, mogu sadržavati sledeće omekšivače: estere alkilsulfonskih kiselina (S_{10} - S_{20}) sa fenolima, di-2-etilheksil-adipat i di-2-etilheksil-ftalat. Količina navedenih omekšivača pojedinačno ne sme biti veća od 10% (osim kod materijala za zaptivanje i lepkova), a ako su zastupljeni u smesi, njihova količina ne sme biti veća od 20%.

Veštačke mase koje se upotrebljavaju za izradu gotovih proizvoda iz stava 1. ovog člana ne smeju otpuštati u vodu fluorescirajuće supstance više od 0,001 mg/l vode, ni olova više od 0,45 mg/l vode posle pet dana dodira sa vodom, odnosno više od 0,05 mg/l vode posle deset dana dodira sa vodom na temperaturi od 20 ± 2 °C, računajući na 24 časa.

Veštačke mase od kojih se izrađuju cevi za vodu za piće ne smeju da sadrže više od 2,5%, a zaptivači 3,0% acetilenske ili neke druge vrste oksidirane čađi.

b) Posebni uslovi

Polivinil-hlorid i ostali polimeri sa omekšivačem i bez omekšivača

Član 28

1. Transportne trake za životne namirnice na bazi omekšanog polivinil-hlorida, samog ili u smesi sa butadien-akrilonitril-kopolimerima u kojima prevladava udeo polivinil-hlorida, mogu sadržavati sledeće monomerne omekšivače: dibutil-ftalat, di-2-etilheksil-ftalat, dibutil-sebacat, acetiltributil-citrat, acetil-tri-2-etilheksil-citrat, difenil-2-etilheksil-fosfat i estere alkilsulfonskih kiselina (S_{12} - S_{20}) sa fenolima, a od polimernih omekšivača: poliester adipinske kiseline sa 1,3 butandiolom i 1,6-heksandiolom i poliester adipinske kiseline sa 1,3-i/ili 1,4-butandiolom i/ili 1,2-propandiolom čije su slobodne hidroksilne grupe acetilirane.

Količina monomernih omekšivača iz stava 1. ovog člana ne sme biti veća od 12%, izraženo na gotov proizvod ili na pokrovni sloj koji dolazi u kontakt sa namirnicama ako trake sadrže tkanine, ukoliko se transportne trake upotrebljavaju za životne namirnice koje u spoljašnjoj fazi sadrže masti i ulja, za navoštene i parafinirane životne namirnice, mlečne proizvode i sir, životne namirnice koje sadrže eterična ulja, i za brašnaste i krupičaste namirnice. Ako se trake upotrebljavaju za ostale namirnice, a naročito za one koje se pre upotrebe peru, ljušte ili na drugi način čiste, mogu sadržavati do 40% monomernih omekšivača iz stava 1. ovog člana, izraženo na gotov proizvod ili na pokrovni sloj koji dolazi u kontakt sa namirnicama ako trake sadrže tkanine.

Udeo polimernih omekšivača iz stava 1. ovog člana nije ograničen ni za jednu primenu.

Transportne trake za životne namirnice na bazi butadien-akrilonitril-kopolimera, samih ili u smesi sa polivinil-hloridom, vanilhlord-kopolimerima ili u smesi vinilhlord-polimerizata, s tim da u gotovom proizvodu prevladava udeo butadien-akrilonitril-kopolimera, mogu od omekšivača sadržavati samo estere alkil-sulfonskih kiselina (S_{12} - S_{20}) sa fenolima i krezolima, i to najviše do 10%, izraženo na gotov proizvod.

2. Cevi izrađene od polimerizata-vinilhlorda, koje služe za odvod tečnih namirnica, izuzimajući vruće tečnosti, mleko i alkoholna pića u kojima je udeo etanola veći od 13% (v/v), mogu sadržavati sledeće omekšivače: poliestere alipinske kiseline i 1,3-butandiola, poliestere adipinske kiseline i 1,3- i 1,3- i 1,4-butan-diola čije su slobodne hidroksilne grupe acetilovane, poliestere adipinske kiseline i 1,3-butandiola i 1,6-heksandiola, estere sulfonskih kiselina sa prevladavajućim ravnolančanim alkilsulfohlordima (S_9 - S_{18}) i fenolom, di-izononil-ftalate i di-izodeciltalat.

Izuzetno od odredbe stava 1. tačka 2. ovog člana, cevi za odvod mleka u mašinama za prerađu mleka i cevi koje se koriste u tehnološkom postupku prerade mleka mogu sadržati sledeće omekšivače: poliesteri adipinske kiseline i 1,3-butandiola, poliestere adipinske kiseline i smese 1,3-butandiola i 1,6-heksandiola, poliestere adipinske kiseline i smese 1,3-i/ili 1,4-butandiola i/ili 1,2-propandiola čije su slobodne hidroksilne grupe acetilovane, estere alkilsulfonskih kiselina (S_{10} - S_{20}) i fenola i di-2-etilheksil-ftalat, i to u ukupnoj količini od maksimalno 50%, izraženo na gotov proizvod, s tim da poslednja dva omekšivača ne mogu biti iznad 20% od ukupnog sadržaja omekšivača.

Cevi za odvod tekućih namirnica mogu se izrađivati iz elastomera na bazi silikona bez dodatka omekšivača.

3. Premazi i lakovi za celofan izrađeni iz celuloznog nitrata ili viniliden-hlorid-kopolimera mogu se upotrebiti za pakovanje životnih namirnica samo ako je utvrđeno da iz njih nijedna supstancija ne prelazi na namirnicu, osim onih koje ne utiču znatno na zdravstvenu ispravnost, niti bitno utiču na miris i ukus namirnice, a tehnički su neizbežne. Dopusćeni omekšivači su: dibutil-ftalat, di-n-oktil-ftalat, dicikloheksil-ftalat, bio-(metilcikloheksil)-ftalat i acetil-tributil-citrat, pod uslovom da 1dm² filma (sloja polimera) ne sadrži ukupno više od 15 mg tih omekšivača.
4. Folije, tube, premazi i lakovi na bazi celuloznog acetata i propionata ne smeju sadržavati više od 0,1% u vodi rastvorljivih supstancija. Gotovi proizvodi navedeni u ovom stavu, ako su izrađeni od celuloznog acetata, smeju sadržavati sledeće omekšivače: dietil-ftalat, diizopropil-ftalat, di-2-etilheksil-ftalat i dibutil-ftalat, ukupno najviše 22%, a ako su izrađeni od celuloznog propionata, smeju sadržavati sledeće omekšivače: di-2-etilheksil-ftalat, dibutil-adipat, di-2-etil-heksil-adipat, dibutil-sebacat i dibutil-azelat, ukupno najviše 12%. Gotovi proizvodi navedeni u ovom stavu, izrađeni od omekšanog celuloznog acetata i propionata, ne smeju doći u dodir sa brašnjastim i krupčastim namirnicama, namirnicama koje u spoljašnjoj fazi sadrže masti i ulja, navoštenim ili parafiniranim namirnicama, mlekom i mlečnim proizvodima, uključujući i sir, i namirnicama koje sadrže etanol ili eterična ulja.
5. Folije, tube, premazi i lakovi izrađeni od polimerizata na bazi estera akrilne i/ili metakrilne kiseline ne smeju sadržavati druge omekšivače osim dibutil-ftalata čiji sadržaj ne sme iznositi više od 3%, izraženo na gotov proizvod (odnosno kod višeslojnih folija ili viševrsnih premaza izraženo na površinski sloj koji dolazi u dodir sa namirnicama). Udeo isparljivih organskih supstancija u neprerađenoj sirovini i u gotovom proizvodu ne sme iznositi više od 0,5%, a ostatak peroksida - više od 0,2%. Monomerni akrilonitril i metaakrilonitril mogu prelaziti na namirnice samo u količinama koje nisu veće od granice osetljivosti priznate metode.
6. Folije, tube, premazi i lakovi mogu se izrađivati i iz polivinil-hlorida, kopolimera vinil-hlorida i smese ovih polimerizata sa drugim kopolimerima i hlorisanim poliolefinima, pod uslovom da prevladava udeo vinil-hlorida shodno posebnim odredbama za navedene kombinacije polimera.
7. Omekšane polivinil-hloridne folije uopšteno smeju sadržavati dopuštene monomerne i/ili polimerne omekšivače u količini do 35%, izraženo na gotov proizvod (odnosno kod višeslojnih folija ili viševrsnih premaza izraženo na površinski sloj koji dolazi u dodir sa namirnicama) ako folija ne dolazi u direktan dodir sa praškastim i fino-zrnastim namirnicama, namirnicama koje u spoljašnjoj fazi sadrže masti i ulja, navoštenim i parafiniranim namirnicama, mlekom i mlečnim proizvodima, uključujući i sir, i namirnicama koje sadrže etanol ili eterična ulja. Ova ograničenja se ne odnose na naborane folije koje sadrže najviše 6,0% di-2-etilheksil-ftalata i čija je debljina manja od 0,02mm, kao ni na folije za pakovanje svežeg mesa.

Dopusćeni monomerni omekšivači za te svrhe su: dibutil-ftalat, di-2-etilheksil-ftalat, dicikloheksil-ftalat, butilbenzil-ftalat, di-izodecil-ftalat, di-izononil-ftalat, di-n-heksil-azelat, dibutil-sebacat, di-2-etilheksil-adipat, acetiltributil-citrat, acetil-tri-2-etilheksil-citrat, difenil-2-etilheksil-fosfat i esteri alkilsulfonskih kiselina (S_{12} - S_{20}) sa fenolima.

Dopusćeni polimerni omekšivači za te svrhe su: poliesteri adipinske kiseline i 1,3-butandiola, poliesteri adipinske kiseline i 1,3-butandiola i 1,6-heksandiola i poliesteri adipinske kiseline i 1,3-i/ili 1,4-butandiola i/ili 1,2-propandiola čije su slobodne hidroksilne grupe acetilovane.

Ako su u polimerima zastupljeni navedeni monomerni i polimerni omekšivači, oni ne smeju sadržavati stabilizatore na bazi organski vezanog kalaja.

Omekšane polivinil-hloridne folije s velikom propustljivošću kiseonika, koje služe za pakovanje svežeg mesa, smeju sadržavati ukupno najviše 22% sledećih omekšivača: di-2-etilheksil-ftalat, acetil-tributil-citrat, estere alkilsulfonskih kiselina (S_{12} - S_{20}) sa fenolima i di-n-heksil-azelat. Ako ove folije služe isključivo za pakovanje svežeg mesa, debljina im ne sme biti veća od 20 mikrometara, a na 1 kg pakovanog mesa ne smeju otpustiti više od 60 mg omekšivača iz ovog stava.

8. Folije, tube, premazi i lakovi mogu se izrađivati i iz viniliden-kopolimera sa prevladavajućim udelom viniliden-hlorida i od monomernih omekšivača smeju sadržavati acetiltributil-citrat i dibutil-sebacat, ukupno najviše 5,0%, ili od polimernih omekšivača: poliestere adipinske kiseline i 1,3 i 1,4 butandiola (srednje molekularne težine 1000), čije su slobodne hidroksilne grupe acetilovane i poliestere adipinske kiseline i/ili azeleinske kiseline sa 1,2-propandiolom, 1,3 i 1,4-butandiolom ili 1,6-heksandiolom (srednje molekularne težine iznad 1000), ukupno najviše 10,0%.

9. Hlorkaučuk i ciklokaučuk koji se upotrebljavaju za izradu obojenih filmova za spremišta vode za piće smeju od omekšivača sadržavati samo di-(fenoksietil) formal, i to najviše 25%, izraženo na gotov film, s tim da se ne sme dokazati u vodi za piće.
10. Udeo monomernog vinil-hlorida u polimernom materijalu ne sme biti veći od 1 mg/kg, a u životnim namirnicama - od 0,01 mg/kg.

Poliamidi

Član 29

U poliamidima koji se upotrebljavaju za izradu posuđa i pribora sadržaj cinka ne sme biti veći od 1%, računajući na polimer.

Poliamidi koji sadrže N,N'-bis-(3 (3,5-ditercijarni butil-4-hidroksifenil)-propionil-heksametilen-diamin kao stabilizator ne smeju se upotrebiti za izradu posuđa i pribora za životne namirnice koje sadrže etanol.

Poliamidi ne smeju sadržavati više od 2% zaostalih monomera i niskomolekularnih poliamida.

Polipropilen

Član 30

Polipropilen koji se upotrebljava za izradu posuđa i pribora i dolazi u dodir sa životnim namirnicama čija je spoljna faza mast ili ulje ne sme sadržavati sledeće stabilizatore: 3,5-ditercijarni butil-4-hidroksibenzojeve kiseline (2,4-ditercijarni butil-fenil) estar ili di-n-oktadecil (4-hidroksi-3, 5-detercijarni butil) benzil-fosfonat, niti više od 0,2% 2,6-ditercijarnog-butil-4 metil-fenola.

Polipropilen ne sme sadržavati više od 0,1% oksida kalcijuma, aluminijuma, silicijuma, titana, hroma i vanadjuma koji potiču od upotrebljenih stabilizatora, a od tog procenta ne smeju sadržavati više od 0,005 mg% (0,05 mg/kg) hroma iz njegovih jedinjenja rastvorljivih u vodi niti više od 0,002% (20 mg/kg) vanadjuma, računajući kao vanadjum-pentoksid (V_2O_5).

Melamin-formaldehidne, fenol-formaldehidne i urea-formaldehidne mase

Član 31

Melamin-formaldehidne, fenol-formaldehidne i urea-formaldehidne mase koje se upotrebljavaju za izradu posuđa i pribora ne smeju da otpuštaju u vodu i sirćetnu kiselinu, 3% (v/v) više od 300 mg/kg (50 mg/dm²) ukupnih niskomolekularnih organskih i neorganskih supstancija posle kontakta od 30 minuta na temperaturi od 80°C.

Osim toga, ove mase ne smeju otpuštati više od 0.001 mg/kg fluorescirajućih supstancija, posebno kancerogene policikličke aromatične ugljovodonike ili formaldehida više od 3 mg/kg (0,5 mg/dm²), niti olova, arsena i cinka pojedinačno više od 1 mg/dm² u vodu i sirćetnu kiselinu, 3% (v/v), posle kontakta od 30 minuta na temperaturi od 80°C.

Ako se ove mase upotrebljavaju za impregnaciju papirne i kargonske ambalaže za životne namirnice, onda one ne smeju otpuštati više od 1 mg/dm² formaldehida.

Fenol-formaldehidne mase ne smeju otpuštati fenole i krezole u količini većoj od 1 mg/kg (0,2 mg/dm³).

Elastomeri

Član 32

- 1) Elastomeri koji se upotrebljavaju za izradu posuđa i pribora ne smeju sadržavati paranitrofenol, bornu kiselinu i pentahlor-fenolat-natrijum.

Za stabilizaciju elastomera mogu se koristiti sredstva protiv starenja do 1,5%.

Elastomeri koji dolaze u neposredan dodir sa životnim namirnicama čija je spoljna faza mast ili ulje ne smeju sadržavati stirenizirani difenilamin kao sredstvo protiv starenja. Etilen-propilen-kaučuk ne sme sadržavati sredstva protiv starenja koja se inače dodaju kaučuku. Elastomerima se mogu dodavati cinkov dimetil-, dietil-, dibutil-, pentametilen ili etilfenil-ditiokarbamat.

- 2) Gotovi proizvodi izrađeni od elastomera ne smeju sadržavati pojedinačno više od 0,1 mg/kg hidroksilamina, površinskih omekšivača i sekundarnih alifatskih i cikloalifatskih amina.

Sadržaj cinka u gotovom proizvodu koji dolazi u dodir sa sluzokožom usne duplje (nastavci za bočice, cucle i sl.), zatim u zaptivačima i cevima za provođenje tečnih i kašastih životnih namirnica ne sme biti veći od 1% a u ostalim proizvodima ne sme biti veći od 3% niti davati pozitivnu reakciju na perokside.

U gotovom proizvodu sadržaj olova ne sme biti veći od 10 mg/kg, a arsena veći od 5 mg/kg.

Gotovi proizvodi koji se peru i čiste (transportne trake, cevi za pneumatski transport životnih namirnica i sl.) mogu sadržavati do 50% grafita ili čađi, s tim da je čađ acetilenska ili neka druga vrsta oksidirane čađi.

Cevi i ventili na uređajima za mlekare, izrađeni od smeše elastomera i plastomera, ne smeju sadržavati više od 50% polimernih omekšivača, od kojih se 20% može zameniti sa di-2-etil-heksil-ftalatom.

- 3) Gotovi proizvodi izrađeni od elastomera, ako nije drukčije propisano, ne smeju otpuštati više od 150 mg/dm² neisparljivih organskih supstancija ni više od 600 mg/dm² anorganskih supstancija u toku 24 časa, na temperaturi od 20 ± 2°C, u model-rastvore (destilovanu vodu, sirćetnu kiselinu, 3% (v/v) i etanol, 10% (v/v)).

Prenosne trake i cevi za pneumatski transport životnih namirnica, cevi i delovi za slavine za vodovodske uređaje, ventili, sisaljke, zaptivači za parne lonce i slično kuhinjsko posuđe i pribor, koji su izgrađeni od elastomera, ne smeju otpustiti u model-rastvore više od 50 mg/dm² neisparljivih organskih supstancija ni više od 100 mg/dm² neorganskih supstancija.

Cucle, nastavci za staklene bočice i sl. ne smeju otpuštati u model-rastvore više od 20 mg/dm² organskih i neorganskih supstancija. Takođe ne smeju otpuštati više od 3 mg/kg formaldehida, ni više od 6 mg/kg cinka, na više od 0,1 mg/kg (0,02 mg/dm²) primarnih aril i/ili sekundarnih N-alkil-N-arilamina, računato kao anilin-hidrohlorid ili N-etil-fenil-amin.

- 4) Elastomeri ne smeju da otpuštaju ditiokarbamate, tiurame i ksantogenate, računato kao ugljen-disulfid, pojedinačno više od 1 mg/kg (0,2 mg/dm²), kao ni merkaptobenzotiazol, njegovu so cinka i 2,2-ditiobis (benzotiazol), pojedinačno više od 1 mg/kg (0,2 mg/dm²), računato kao merkaptobenzotiazol.

Polietilen

Član 33

Za izradu predmeta opšte upotrebe koji dolaze u neposredan dodir sa mastima, uljem ili životnim namirnicama čija je spoljna faza mast, ne mogu se upotrebljavati:

- polietilen u smesi sa hidriranim policiklopentadienom;
- polietilen kao kopolimer sa više od 5% vinil-acetata;
- polietilen sa stabilizatorima iznad 0,3%.

Polietilen ne sme sadržavati više od 0,1% oksida kalcijuma, silicijuma, titana, hroma i vanadijuma koji potiču od upotrebljenih katalizatora, a od toga ne sme sadržavati više od 0,005 mg% (0,05 mg/kg) hroma iz njegovih jedinjenja rastvorljivih u vodi, niti više od 0,002% (20 mg/kg) vanadijuma računatog kao vanadijum pentoksid (V₂O₅).

Polistiren

Član 34

- 1) Gotovi proizvodi izrađeni od polistirena ne smeju sadržavati više od 500 mg/kg slobodnog stirena.
- 2) Kopolimeri ne smeju sadržavati više od 5mg/kg zaostalog akrilonitrila i metaakrilonitrila, a ako su namenjeni ambalaži za piće - ne više od 1 mg/kg.

U životnu namirnicu ne sme preći više od 0.001mg/kg (0.0001 mg/dm²) akrilonitrila iz kopolimera stiren-akrilonitrila i metaakrilonitrila u toku 10 dana na temperaturi 40°C.

- 3) Penasti polistiren ne sme sadržavati više od 1,0 g/l heksabrom-ciklododekana. Penasti polistiren ne sme otpustiti u mast ili ulje više od 1 mg/kg broma posle stajanja od 14 dana na temperaturi od 20 ± 2°C.

Penasti polistiren ne sme otpustiti više od 15mg/dm² isparljivih organskih sastojaka u toku 24 časa na temperaturi od + 90°C, ne računajući akrilonitril i metaakrilonitril.

- 4) Posuđe i pribor koji dolaze u neposredan dodir sa mastima, uljima i životnim namirnicama čija je spoljna faza mast ne smeju biti izrađeni od polistirena koji sadrži više od 0,02% optičkih belila (UVstabilizatori).

Ukupan sadržaj cinka u gotovom proizvodu ne sme iznositi više od 1,0%.

Polistiren ne sme sadržavati više od 4 mg/kg litijuma iz alkalnih jedinjenja litijuma koja se upotrebljavaju kao katalizatori.

Poliuretani

Član 35

- 1) Posuđe i pribor izrađeni od poliuretana ne smeju sadržavati slobodne diole, amine, monomerne izocijanate i perokside, odnosno njihov sadržaj mora biti ispod donje granice osetljivosti propisanih metoda.

- 2) Posuđe i pribor izrađeni od umreženih poliuretana mogu biti u direktnom kontaktu sa sledećim životnim namirnicama:
- dehidriranim namirnicama;
 - namirnicama koje sadrže vodu, s tim da im rN vrednost iznosi 5-7 i da im temperatura ne prelazi 30°C;
 - namirnicama kod kojih je spoljna faza mast, ako poliuretani ne sadrže ubrzivače, kao di-n-oktil-Sn-merkaptid, epoksidovano sojino ulje sa sadržajem epoksidnog kiseonika manjim od 8%, butiltiostanonsku kiselinu i triilil-cijanurat, zatim sredstva protiv starenja, sredstva za zaštitu od hidrolize, kao što su triizopropil-1,3,5-benzol-2,4-polikarbodimid.
- 3) Na površini od 1 m² gotovog proizvoda ne sme biti, posle odstranjenja rastvarača iz lepka, više od 10g nanesenog poliuretanskog lepka, a rastvarači, amini, dioli i fenoli ne smeju prelaziti u namirnice i model-rastvore (sadržaj rastvarača, amina i diola mora biti ispod donje granice osetljivosti propisane metode, a fenola - ne više od 0,5 mg/dm²).
- 4) Poliuretani ne smeju otpuštati u životne namirnice, odnosno model-rastvore, više od 20 mg/dm² ukupnih niskomolekularnih organskih i neorganskih supstancija, na temperaturi 40°C u trajanju od 30 minuta do 10 dana.

Nezasićeni poliestri

Član 36

Gotovi proizvodi izrađeni od nezasićenih poliestara ne smeju da sadrže više od 5 mg/dm² rastvorljivih supstancija, računajući na čistu smolu, ni više od 15 mg/dm² isparljivih organskih sastojaka, određenih sušenjem na temperaturi 90° S u toku 24 časa, ne računajući akrilonitril i metaakrilonitril.

Ovi proizvodi ne smeju otpuštati više od 1mg/kg azota iz ubrzivača na bazi tercijarnih amina proizvedenih iz anilina ili toluidina, kao ni više od 3 mg/kg slobodnih peroksida iz čistog polimera, računatog kao aktivni kiseonik.

Član 37

Za izradu posuđa i pribora od veštačkih masa mogu se upotrebiti samo one veštačke mase za koje je pribavljen atest od zdravstvene ili druge organizacije udruženog rada ovlašćene za vršenje analize predmeta opšte upotrebe.

6. Drveno posuđe i pribor

Član 38

Drveno posuđe i pribor namenjeni za čuvanje ili prevoz pojedinih životnih namirnica, sirovina, odnosno polupreradevina moraju biti izrađeni od potpuno zdravog drveta koje ne odaje miris ili koje na drugi način ne utiče nepovoljno na organoleptička svojstva životnih namirnica.

Zabranjeno je stavljanje u promet posuđa i pribora od drveta koji su upotrebljavani, koji su obojeni ili koji su, radi sprečavanja truljenja i sušenja, impregnirani hemijskim sredstvima.

Član 39

Drveno posuđe i pribor mogu se sa unutrašnje strane zaštititi glatkim i ujednačenim prevlakama koje u pogledu materijala od kog su izrađene moraju ispunjavati uslove predviđene u članu 9. ovog pravilnika.

7. Pribor od tekstila

Član 40

Pribor od tekstila može se stavljati u promet samo ako je izrađen od nove pređe i od tekstila koji nisu bojani ni impregnirani insekticidima ili drugim sredstvima koja, zbog neprijatnog mirisa ili drugih svojstava, mogu nepovoljno uticati na higijensku ispravnost životnih namirnica.

8. Ostali pribor

Član 41

Cevčice za usisavanje alkoholnih i bezalkoholnih pića mogu biti od veštačke mase ili slame.

Cevčice od veštačke mase moraju biti izrađene od materijala koji ispunjava uslove propisane u čl. 25 - 36. ovog pravilnika.

Cevčice od slame ne smeju biti zagađene plesnima i sporama i moraju ispunjavati i druge higijenske uslove.

Cevčice iz st. 2. i 3. ovog člana moraju biti pakovane tako da ne postoji mogućnost da se zagađe.

Član 42

Delovi posuđa i pribora za usitnjavanje i mlevenje životnih namirnica koji dolaze u neposredan dodir sa životnim namirnicama ne smeju biti izrađeni od cinka, kadmijuma, olova ili njihovih legura.

Član 43

Sloj materijala koji služi za toplotnu izolaciju na frižiderima i rashladnim uređajima koji se upotrebljavaju za prevoz ohlađenih i duboko zamrznutih životnih namirnica mora biti potpuno zaštićen nepropustljivom materijom.

Veštačke mase kojima su sa unutrašnje strane obloženi frižideri i rashladni uređaji iz stava 1. ovog člana moraju biti bez mirisa i odgovarati uslovima iz čl. 25 - 36. ovog pravilnika.

III. AMBALAŽA ZA ŽIVOTNE NAMIRNICE

A. Opšti uslovi za promet

Član 44

Ambalaža za životne namirnice (u daljem tekstu: ambalaža) koja dolazi u neposredan dodir sa životnim namirnicama mora biti izrađena od materijala koji ne utiče nepovoljno na organoleptička, hemijska ili fizička svojstva životnih namirnica i ne sme, iznad količina određenih ovim pravilnikom, sadržavati ni otpuštati materije koje mogu biti štetne po zdravlje.

Član 45

Materijal upotrebljen za lemljenje ambalaže koja dolazi u neposredan dodir sa životnim namirnicama mora ispunjavati uslove propisane u članu 16. ovog pravilnika.

Član 46

Zaštitni lak na ambalaži, koji na bilo koji način dolazi u dodir sa životnim namirnicama, ne sme uticati na povećanje koncentracije dozvoljene količine teških metala u životnim namirnicama ni otpuštati rastvarače ili druge organske materije koje se nalaze u sastavu laka.

Zaštitni lak iz stava 1. ovog člana mora ispunjavati sledeće uslove:

- 1) da ne bubri, da se ne ljušti ili da ne puca pri savijanju lima, folija i sl.;
- 2) da dobro i ravnomerno prijanja za površinu ambalaže;
- 3) da je otporan i da se ne menja na temperaturi od 80°C do 130°C;
- 4) da nema rezidualnih mirisa;
- 5) da, prema propisanim postupcima ekstrakcije, ne otpušta više od 8 mg rastvorljivih supstancija na 1 dm², odnosno 50 mg računajući na 1 kg, ili 2 mg suvog ostatka hloroformskog ekstrakta na 1 dm² lakirane površine;
- 6) da sadržaj fenolne materije u ekstraktu ne iznosi više od 0,2 mg/dm², odnosno 1 mg/kg;
- 7) da sadržaj formaldehida u vodenom ekstraktu ne iznosi više od 0,5 mg/dm², odnosno 3 mg/kg;
- 8) da sadržaj cinka u vodenom ekstraktu ne iznosi više od 1 mg/dm², odnosno 6 mg/kg, a u ambalaži za kisele proizvode u ekstraktu sirćetne kiseline, 3% (v/v) takođe ne prelazi 1 mg/dm², odnosno 6 mg/kg;
- 9) da sadržaj organskih azotovih jedinjenja u vodenom ekstraktu ne iznosi više od 1 mg/dm² računato kao azot;
- 10) da sadržaj aromatičnih amina u ekstraktu ne iznosi više od 0,02 mg/dm², odnosno 0,1 mg/kg.

Član 47

Guma koja se pri zatvaranju ambalaže koristi za zaptivanje mora da ispunjava uslove iz člana 32. ovog pravilnika.

Masa za zaptivanje duplih šavova limenki i metalnih tuba mora ravnomerno da prijanja za metalnu podlogu, da je elastična i da je hemijski i termički otporna, kao i da ispunjava uslove propisane u čl. 25. do 36. ovog pravilnika.

Član 48

Za bojenje ambalaže čija obojena površina dolazi u neposredan dodir sa životnim namirnicama mogu se upotrebljavati boje i punila koji ispunjavaju uslove iz čl. 7. i 8. ovog pravilnika.

Član 49

Sredstva za podmazivanje koja se koriste pri izradi limova, metalnih folija i metalne ambalaže, a ostavljaju ostatke koji mogu doći u dodir sa životnim namirnicama, ne smeju da sadrže materije koje mogu nepovoljno uticati na životne namirnice.

Član 50

Na ambalaži mora postojati znak proizvođača.

Zbirna originalna pakovanja ambalaže, koja se stavljaju u promet, moraju imati i oznaku: "Za životne namirnice".

B. Posebni uslovi za promet

1. Ambalaža od metala

Limenke

Član 51

Za izradu limenki može se koristiti beli lim - elektrolitski i toplokalajisani, aluminijumski lim čistoće 99,5%, aluminijumske legure, hromirani čelični lim i druge vrste čeličnih limova.

Za limove iz stava 1. ovog člana obavezna je dopunska organska zaštita.

Materijali iz stava 1. ovog člana ne smeju sadržavati više od 0,02% olova, 0,02% arsena, 0,20% bakra i 0,20% cinka.

Kalaj koji se upotrebljava za izradu belog lima treba da je čistoće 90,75% i ne sme sadržavati više od 0,05% olova ili kadmijuma - pojedinačno ili ukupno, ni više od 0,01% arsena.

Beli lim koji se upotrebljava za izradu limenki za stavljanje u promet voća, povrća, mesa i dr. namirnica, čak i ako ima i homogenu prevlaku od kalaja, mora se lakirati ili na neki drugi način zaštititi od agresivnih sastojaka.

Član 52

Spoljne i unutrašnje površine limenke moraju biti čiste i glatke, sa ujednačenom i neprekinutom prevlakom kalaja, odnosno zaštitnog laka i ne smeju imati ogrebotine, brazde, mehuriće, ulegnuća ili bilo kakva druga oštećenja na prevlaci.

Uzdužni šav limenke mora biti ravnomerno ispunjen slojem od legure za lemljenje odgovarajućeg sastava.

Legura za lemljenje uzdužnih duplih šavova (lemljenje na spoljašnjoj strani) može da sadrži do 98% olova.

Legura za lemljenje uzdužnih preklopnih šavova može da sadrži do 70% olova, a unutrašnja površina šava mora da bude dopunski zaštićena prevlakom laka ili samolepljivom trakom.

Legura za lemljenje limenki "decollage" može da sadrži do 50% olova.

Uzdužni šav formiran zavarivanjem ivica tela limenke mora se obostrano zaštititi.

Član 53

Lepila koja se koriste za lepljenje etiketa, nalepnica i traka na limenkama ne smeju da sadrže materije koje imaju korozivno dejstvo.

Lepila samolepljivih traka koja dolaze u dodir sa životnim namirnicama i lepila koja se koriste pri izradi laminata moraju ispunjavati sledeće uslove:

- da ne sadrže materije koje bi difundovanjem kroz foliju mogle da kontaminiraju životne namirnice;
- da ne vlaže;
- da su hemijski i termički otporne;
- da ne gube lepljiva svojstva tokom skladištenja ambalaže.

Metalne tube

Član 54

Metalne aluminijumske tube moraju biti izrađene od aluminijuma čistoće najmanje 99,5% ili od aluminijumskih legura i moraju biti prevučene zaštitnim lakom.

Zaštitni lak kojim se prevlači unutrašnja strana metalne tube mora ispunjavati uslove iz člana 46. ovog pravilnika.

Član 55

Zaptivači na poklopcu metalne tube moraju biti izrađeni od materijala koji se ne rastvara u sadržaju tube.

Zaptivači iz stava 1. ovog člana moraju biti podešeni tako da potpuno ispunjavaju i pokrivaju dno poklopca, a prilikom otvaranja tube ne smeju se odvajati od dna poklopca.

Poklopac metalne tube, zajedno sa zaptivačem, mora hermetički zatvarati otvor tube.

Folije i limovi od aluminijuma i njegovih legura

Član 56

Aluminijumske folije koje se upotrebljavaju za neposredno pakovanje životnih namirnica, u vidu omota ili poklopca, mogu se izrađivati od aluminijuma čistoće najmanje 99,5%.

Folije i limovi za izradu oblikovane ambalaže mogu se izrađivati od aluminijuma čistoće 99,5% ili njegovih legura.

Folije i limovi iz st. 1. i 2. ovog člana koji se upotrebljavaju za pakovanje životnih namirnica moraju se kaširati specijalnim vrstama hartije i prevlačiti veštačkim masama koje ispunjavaju uslove propisane u čl. 25 - 36. ovog pravilnika ili zaštitnim lakovima za zaštitu limova.

Nekaširane i nelakirane aluminijumske folije i limovi mogu se koristiti za izradu ambalaže za kratkotrajno čuvanje (do 48 časova) gotovih jela koja se koriste u društvenoj ishrani i zamrznutih jela, za omotavanje i pečenje životnih namirnica u domaćinstvu, za pakovanje životnih namirnica koje nisu bogate mastima (do 50%), a, izuzetno, i životnih namirnica čija je rN vrednost iznad 5.

Aluminijumske folije i limovi iz stava 4. ovog člana ne mogu se koristiti za izradu ambalaže za gotova jela koja se sterilišu u toj ambalaži.

Član 57

Lepila koja se upotrebljavaju pri izradi kaširanih metalnih folija moraju biti bez mirisa i ne smeju vlažiti folije i moraju da ispunjavaju uslove propisane u čl. 25. do 36. ovog pravilnika.

Lepila iz stava 1. ovog člana ne smeju gubiti lepljiva svojstva pri obradi folija vrelom vodenom parom, osim folija koje se ne obrađuju termički.

Određba stava 2. ovog člana ne odnosi se na prirodni vosak koji se upotrebljava pri kaširanju metalnih folija namenjenih za pakovanje životnih namirnica koje posle pakovanja ne podleže termičkoj obradi.

Član 58

Pri izradi metalnih tuba, aluminijumskih i drugih metalnih folija i traka, zabranjeno je za premazivanje upotrebljavati materije koje mogu nepovoljno uticati na životne namirnice.

Ostale vrste metalne ambalaže

Član 59

Mlekarske kante i cisterne mogu se izrađivati od nerđajućeg čelika, belog lima, eloksanog aluminijuma i odgovarajućih aluminijumskih legura, kao i od odgovarajućih plastičnih masa.

Mlekarske kante i cisterne moraju biti izrađene tako da se mogu lako čistiti, prati i dezinfikovati.

Mlekarske kante i cisterne mogu se zatvarati samo poklopcima sa zaptivačima koji ispunjavaju uslove iz čl. 25 - 36. ovog pravilnika.

Član 60

Ostala metalna ambalaža (cisterne, kontejneri, sanduci, korpe, kutije, boce, burad i drugo) koja dolazi u neposredan dodir sa životnim namirnicama mora imati unutrašnje površine zaštićene prevlakom od kalaja ili druge materije koja ne utiče nepovoljno na organoleptička svojstva i hemijski sastav životnih namirnica i ne povećava količinu teških metala koja je normirana drugim propisima.

2. Ambalaža od veštačkih masa

Član 61

Veštačke mase koje se upotrebljavaju za izradu ambalaže koja dolazi u neposredan dodir sa životnim namirnicama moraju ispunjavati uslove iz čl. 25 - 36. ovog pravilnika.

Član 62

Ambalaža od veštačkih masa u obliku kesa namenjena za pakovanje aromatičnih životnih namirnica (kafé, bibera, čaja, vanile i sl.) mora se, posle pakovanja, hermetički zatvoriti (zavarivanjem i sl.).

Aromatične životne namirnice ne smeju se pakovati u kesice od čistog polietilena ako kesice nisu kaširane nepropusnim materijalom.

Kaširanje se može izvršiti laminatom od celofana, nepropusnim papirom i drugim prikladnim materijalom (aluminijumskim folijama i sl.) ako su ispunjeni uslovi predviđeni u čl. 56. i 57. ovog pravilnika.

3. Ambalaža od hartije

Član 63

Ambalaža od hartije (filtrir-papir, pergament-hartija, pergamin-hartija, ostale vrste hartije za pakovanje, karton i dr.) koja pri pakovanju dolazi u neposredan dodir sa životnim namirnicama ne sme sadržavati više od 3 mg/kg arsena, ni više od 10 mg/kg olova, kao ni više od 10 mg/kg polihlorovanih bifenila.

Ambalaža iz stava 1. ovog člana ne sme otpuštati više od 0,5 mg/dm² formaldehida.

Ambalaža iz stava 1. ovog člana mora biti bez mirisa.

Član 64

Ako pri pakovanju dolaze u neposredan dodir sa mastima životinjskog ili biljnog porekla, drugim životnim namirnicama koje sadrže visok procent masti, mesom i proizvodima od mesa, proizvodima od mleka i jajima u prahu, pergament-hartija i pergamin-hartija ne smeju sadržavati magnezijum-hlorid, a ostalih hlorida mogu sadržavati najviše 2% (računatih kao natrijum-hlorid).

Član 65

Pergament-hartija, pergamin-hartija i druge specijalne vrste hartije koje sadrže najviše 1 g benzoee kiseline, odnosno 1,2 natrijum-benzoata, računajući na 1 m² hartije, mogu se upotrebljavati za pakovanje onih životnih namirnica kojima se, saglasno propisima o kvalitetu namirnica, smeju dodavati takvi konzervansi.

Hartija iz stava 1. ovog člana može se upotrebljavati i za pakovanje životnih namirnica kojima se ne smeju dodavati benzoeva kiselina ili natrijum-benzoat, pod uslovom da se u životnoj namirnici koja dolazi u neposredan dodir sa takvom hartijom ne dokaže prisustvo navedenih konzervansa.

Član 66

Ambalaža od hartije koja se upotrebljava za pakovanje agruma (limuna, pomorandži, mandarina, grejpfruta i sl.) sme sadržavati najviše 0,6 g difenila, računajući na 1 m² ambalaže.

Član 67

Ambalaža od hartije koja pri pakovanju dolazi u neposredan dodir sa životnim namirnicama može biti impregnirana parafinom, voskom, prevučena zaštitnim lakom ili polimernim materijalom, koji ispunjavaju uslove propisane u čl. 25 - 36. i čl. 44. i 46. ovog pravilnika.

Ambalaža od hartije koja pri pakovanju dolazi u neposredan dodir sa životnim namirnicama, osim sredstvima iz stava 1. ovog člana, može biti impregnirana smešom amonijum-bis-(N-etil-2-per-fluoroktil-sulfonamido-etil)-fosfata, sa najviše 15% amonijum-mono-(N-etil-2-perfluoroalkil-sulfonamido-etil)-fosfata.

Odredba stava 2. ovog člana ne odnosi se na ambalažu od hartije koja se upotrebljava za pakovanje životnih namirnica koje sadrže alkohol ili namirnica koje se pakuju zagrejane na temperaturi višoj od 220°C.

Član 68

Ambalaža od hartije ne sme biti obojena ako se upotrebljava za neposredno pakovanje masti, maslaca, margarina, kajmaka i drugih mlečnih proizvoda bogatih mastima, kao i za pakovanje čokolade, kakao-praha, mesa, poslastičarskih proizvoda, sladoleda, mleka u prahu, jaja u prahu, proizvoda od mesa, bureka, masnog peciva i kuhinjske soli.

Ambalaža iz stava 1. ovog člana može imati na spoljašnjoj strani obojene oznake, pod uslovom da boja ne prelazi na životne namirnice.

Ambalaža od hartije koja se upotrebljava za pakovanje ostalih životnih namirnica, odnosno oznake takve ambalaže, mogu se bojiti bojama koje ispunjavaju zahteve iz člana 7. ovog pravilnika, pod uslovom da se boje ne rastvaraju u vodi i u mastima.

Član 69

Za pakovanje životnih namirnica zabranjeno je upotrebljavati:

- 1) vlažnu, umašćenu ili uprljanu hartiju;
- 2) papirni tapet;

3) hartiju koja ima miris ili koja otpušta sastojke.

Za pakovanje životnih namirnica koje se troše u neprerađenom stanju ili se sa njih ne odstranjuje spoljašnji sloj zabranjeno je koristiti staru hartiju (novine, hartiju od knjiga ili svezaka i sl.) i upotrebljavanu hartiju, ako takva hartija dolazi u neposredan dodir sa životnim namirnicama.

4. Ambalaža od stakla

Član 70

Ambalaža od stakla (boce, staklenke i sl.) mora biti izrađena od homogene staklene mase.

Površina unutrašnje strane ambalaže od stakla mora biti glatka, a gornja ivica otvora grla takve ambalaže ne sme biti oštra ni oštećena.

Ambalaža od stakla za vreme od 24 časa ne sme otpustiti u sirćetne kiseline, 3% (v/v), na temperaturi od $20 \pm 2^{\circ}\text{C}$, više od 0,1 mg/l olova.

Član 71

Za zatvaranje ambalaže od stakla ne sme se koristiti pluta koja je upotrebljavana.

Zatvarači za boce koji su sa unutrašnje strane prevučeni plutom ili drugim dozvoljenim materijalom predviđenim ovim pravilnikom, a koja ne dolaze u neposredan dodir sa životnim namirnicama, mogu biti izrađeni od aluminijuma čistoće najmanje 98%.

Zatvarači za boce iz stava 2. ovog člana izrađeni od aluminijuma ne smeju sadržavati silicijuma, mangana, magnezijuma i titana više od 0,7%, gvožđa od 0,8%, bakra više od 0,1% ni cinka više od 0,1%.

Kapica kojom se ukrašava grlo boce sa plutanim zapušačem sme se izrađivati od legure kalaja i olova koja ne sadrži više od 50% olova.

Član 72

Za izradu ambalaže od stakla ne sme se koristiti staklena vuna.

Zabranjena je upotreba ambalaže od stakla čija je staklena masa postala mutna (mat) posle probe izvršene sterilizovanjem na temperaturi od 121°C za vreme od jednog časa.

Član 73

Ambalaža od stakla koja služi za pakovanje vina i raznih napitaka sa ugljen-dioksidom mora izdržati unutrašnji pritisak od najmanje 5 bara, a sifonske boce - unutrašnji pritisak od najmanje 10 bara.

Član 74

Glave sifonskih boca mogu biti izrađene, osim od materijala predviđenog propisima o kvalitetu alkoholnih pića, piva, bezalkoholnih pića i sirupa, mineralnih voda i soda-vode, i od specijalnih aluminijumskih legura otpornih prema dejstvu ugljen-dioksida.

5. Ambalaža od drveta

Član 75

Ambalaža od drveta (sanduci, letvarice, bačve, kace i dr.) mora biti izrađena od zdravog drveta (jelovine, smrekovine, topolovine, bukovine, hrastovine i dr.) i obrađena tako da se ne prouzrokuje mehaničko oštećenje životnih namirnica.

Okovi na ambalaži od drveta moraju biti izrađeni tako da ne mogu naneti povrede, a hvataljke se moraju postaviti tako da se pri rukovanju ambalažom životne namirnice ne dodiruju rukama.

Član 76

Bačve i kace moraju sa svih strana biti glatke, bez pukotina i neravnina koje bi sprečavale uobičajeni način čišćenja i održavanja takve ambalaže u higijenskom stanju.

Zaptivači između duga, dna i poklopaca bačava i kaca moraju biti dobro ugrađeni i ne smeju propuštati nikakvu tečnost.

Bačve za pivo ne smeju propuštati tečnost ni pod unutrašnjim pritiskom od 2 bara.

Član 77

Lepila koja se upotrebljavaju pri izradi ambalaže od drveta ne smeju štetno dejstvovati na organoleptička svojstva ni na hemijski sastav životnih namirnica.

Član 78

Ambalaža od drveta ne sme se bojiti, osim oznaka na ambalaži.

Boje kojima su obojene oznake na ambalaži od drveta ne smeju se rastvarati u vodi i moraju ispunjavati i druge uslove propisane u članu 48. ovog pravilnika.

Oznake na ambalaži od drveta mogu se nalaziti samo na spoljnoj strani ambalaže.

Član 79

Ambalaža od drveta može se impregnirati parafinom, voskom, smolom ili njihovim smešama, lakom, prevlakama od veštačkih masa i drugim materijalima koji ne utiču na organoleptička svojstva životnih namirnica i nisu štetni po zdravlje potrošača.

Član 80

Ambalaža od drveta mora se, pre i posle upotrebe, dobro očistiti, oprati i dezinfikovati.

6. Ambalaža od tekstila

Član 81

Ambalaža od tekstila koja pri pakovanju dolazi u neposredan dodir sa životnim namirnicama mora biti izrađena od materijala koji se može lako prati i dezinfikovati.

Ambalaža od tekstila koja pri pakovanju dolazi u neposredan dodir sa životnim namirnicama ne sme sadržavati sredstva za beljenje i impregniranje, kao ni druge materije koje mogu štetno dejstvovati na organoleptička svojstva i na hemijski sastav životnih namirnica.

Član 82

Ambalaža od tekstila koja služi za pakovanje životnih namirnica ne sme se bojiti, osim oznaka na ambalaži.

Boje upotrebljene za bojenje oznaka na ambalaži od tekstila ne smeju se rastvarati u vodi ni prelaziti na životne namirnice i moraju ispunjavati i druge uslove propisane u članu 7. ovog pravilnika.

Oznake na ambalaži od tekstila mogu se nalaziti samo na spoljnoj strani ambalaže.

7. Ambalaža od ostalih materijala

Član 83

Slama i drugi materijali koji se upotrebljavaju kao zaštitni ambalažni materijal ne smeju biti truli, zagađeni ili vlažni i ne smeju nepovoljno delovati na organoleptička svojstva životnih namirnica.

IV. DEČIJE IGRAČKE

1. Opšti uslovi za promet

Član 84

Dečije igračke mogu se izrađivati samo od materijala koji ispunjava sledeće uslove:

- 1) da ne sadrži sastojke štetne po zdravlje;
- 2) da je potpuno čist - bez mehaničkih zagađenja;
- 3) da može higijenski da se održava (pere).

Zabranjeno je izrađivati dečije igračke od materijala koji je bio upotrebljavan.

Dlačice sa dečijih igračaka i kosa lutki ne smeju otpadati pri protresanju, češljanju, izvlačenju ili pri nekom drugom postupku.

Član 85

Igračke za odojčad mogu se izrađivati samo od materijala koji se može dezinfikovati, odnosno prokuvati, s tim da igračka pri tom ne menja kvalitet. Te igračke moraju biti izrađene tako da ih deca ne mogu progutati i staviti u nos ili uho.

Igračke za odojčad ne smeju biti kraće od 7 cm. Ako su igračke za odojčad sastavljene iz više delova koji se mogu lako rastaviti, njihov najmanji deo ne sme biti kraći od 7 cm.

Član 86

U pogledu konstrukcije, dečije igračke moraju ispunjavati sledeće uslove:

- 1) da ne budu šiljate, niti da imaju oštre ili nazubljene ivice kojima se mogu ozlediti odojčad i mala deca;
- 2) da budu dobro uglačane ili prevučene lakom, odnosno lak-bojama (drvene igračke ili drveni delovi igračaka);
- 3) da električni napon u igračkama koje se napajaju električnom energijom ne bude veći od 24 V.

Član 87

Boje koje se upotrebljavaju za bojenje igračaka ne smeju prelaziti sa igračaka u pljuvačku ni u sirćetnu kiselinu, 3% (v/v) na temperaturi od $20 \pm 2^{\circ}\text{C}$ za vreme od 24 časa, a u pogledu čistoće moraju odgovarati uslovima iz člana 7. ovog pravilnika.

Dečije igračke ne smeju se bojiti pigmentima na bazi kadmijuma, žive, selena, olova, arsena i hromata, kao ni sa 4-dimetil-aminoazobenzenom.

Član 88

Boje koje se upotrebljavaju za bojenje dečijih igračaka moraju čvrsto prijanjati za podlogu igračke, moraju biti bez mirisa i ne smeju se skidati usled dejstva znoja i pljuvačke, trljanjem suvom vatom i vatom ovlaženom rastvorom sapuna, zatim u toku igre, usled pranja rastvorima sapuna u toploj vodi ili dezinfikovanja.

2. Posebni uslovi za promet

Član 89

Za izradu metalnih dečijih igračaka ne smeju se upotrebljavati olovo i cink niti legura koja sadrži više od 1% olova.

Odredba stava 1. ovog člana u pogledu cinka ne odnosi se na modele automobila - dečije igračke.

Za lemljenje metalnih dečijih igračaka ne sme se upotrebljavati legura kalaja koja sadrži više od 10% olova.

Član 90

Dečije igračke od veštačkih masa mogu se izrađivati samo od polimera koji odgovaraju uslovima iz čl. 25 - 36. ovog pravilnika.

Član 91

Za izradu dečijih igračaka od celuloida može se upotrebljavati samo teško zapaljiv celuloid.

Član 92

Gumene dečije igračke moraju, osim opštih uslova predviđenih za proizvodnju i promet, ispunjavati i uslove iz čl. 25 - 36. ovog pravilnika osim guma na automobilima - dečijim igračkama.

Član 93

Za izradu dečijih igračaka od tekstila ne sme se upotrebljavati tekstil obrađen sredstvima koja sadrže arsen.

Zabranjena je izrada dečijih igračaka:

- 1) od tekstila koji sadrži više od 0,01 g antimona, računajući na površinu od 100 cm^2 ;
- 2) od tkanina, konca i pletiva koji su obrađeni olovnim ili živinim solima;
- 3) od tkanina punjenih strugotinom ili vunom.

Odredbe ovog člana važe i za izradu dečijih igračaka od papira, perja ili sličnog materijala.

Član 94

Za izradu dečijih igračaka od kože ili krzna može se upotrebljavati samo koža, odnosno krzno koje je prethodno bilo podvrgnuto suvoj sterilizaciji na temperaturi od 140°C za vreme od tri časa, odnosno na temperaturi od 180°C za vreme od jednog časa.

Član 95

Zabranjena je izrada dečijih igračaka od stakla, porculana, keramike ili gline.

Od odredbe stava 1. ovog člana izuzimaju se klikeri i ukrasni predmeti (ukrasi za jelke, razne figure i sl.), izrađeni od punog stakla koje se pri igri teško razbija.

Član 96

Dečije igračke izrađene od voska ili sličnog materijala koji služi za modeliranje ne smeju sadržavati rastvarače ni omekšivače štetne po zdravlje, kao ni sastojke koji otpuštaju boje, odnosno materije navedene u članu 87. ovog pravilnika.

Član 97

Za izradu dečijih igračaka ne sme se upotrebljavati pirotehnički materijal od koga se deca u igri mogu ozlediti.

Zabranjena je izrada dečijih igračaka od živinog rodanida.

Član 98

Vazдушna puška, vazdušni pištolj i starterski pištolj ne smatraju se dečijim igračkama u smislu ovog pravilnika.

Član 99

Dečije igračke koje se pri igri stavljaju u usta i igračke za odojčad moraju biti upakovane u posebnu, zatvorenu ambalažu.

Član 100

Mehanički kvalitet dečijih igračaka od gume ili veštačkih masa koje se pune vazduhom (fudbalske lopte, figure životinja, pojasevi za plivanje i sl.), može se u proizvodnji i prometu proveravati samo pneumatskim aparatom namenjenim za tu svrhu.

V. SREDSTVA ZA ODRŽAVANJE LIČNE HIGIJENE, NEGU I ULEPŠAVANJE LICA I TELA

Član 101

Sredstvima za održavanje lične higijene, negu i ulepšavanje lica i tela, u smislu ovog pravilnika, smatraju se:

- a) sredstva koja dolaze u dodir sa sluzokožom (sredstva iz grupe A);
- b) sredstva koja ostaju duže vreme na koži (sredstva iz grupe V);
- v) sredstva koja se posle kratkog vremena odstranjuju sa kože ili se koriste za ulepšavanje i bojenje kose ili noktiju (sredstva iz grupe S).

Pod sredstvima koja dolaze u dodir sa sluzokožom (sredstva iz grupe A) podrazumevaju se:

- 1) sredstva za čišćenje i negu zuba i usne šupljine;
- 2) sredstva za ulepšavanje i bojenje usana;
- 3) sredstva za ulepšavanje i bojenje očiju;
- 4) sredstva za intimnu higijenu.

Pod sredstvima koja ostaju duže vreme na koži (sredstva iz grupe V) podrazumevaju se:

- 1) sredstva za negu i zaštitu kože;
- 2) sredstva za bojenje i ulepšavanje lica i tela;
- 3) parfimisanje tela;
- 4) dezodoransi i antiperspiransi.

Pod sredstvima koja se posle kratkog vremena odstranjuju sa kože ili se koriste za ulepšavanje i bojenje kose ili noktiju (sredstva iz grupe S) podrazumevaju se:

- 1) sredstva za pranje i čišćenje lica i tela;
- 2) sredstva za brijanje i depilatori;
- 3) sredstva za pranje i negu kose;
- 4) sredstva za bojenje i ulepšavanje noktiju;
- 5) sredstva za bojenje i ulepšavanje kose.

Član 102

Sredstva za održavanje lične higijene, negu i ulepšavanje lica i tela mogu se stavljati u promet samo u originalnom pakovanju proizvođača, u ambalaži koja omogućuje pravilnu upotrebu i zaštićuje higijensku ispravnost pojedinih sredstava.

Član 103

Svako sredstvo za održavanje lične higijene, negu i ulepšavanje lica i tela koje se stavlja u promet mora biti deklarirano.

Deklaracija sredstava iz stava 1. ovog člana mora sadržavati naziv ili oznaku sredstava i naziv ili zaštitni znak proizvođača.

Pakovanje sredstava koja se stavljaju u promet u originalnom zbirnom pakovanju moraju, pored oznaka iz stava 2. ovog člana, sadržavati naziv i sedište proizvođača.

Sredstva za održavanje lične higijene, negu i ulepšavanje lica i tela čije dejstvo zavisi od pravilne primene (sredstva za hladnu trajnu ondulaciju, depilatori, boje za kosu, kolor-šamponi, neutralizatori i sl.) moraju imati priloženo uputstvo za primenu, a sredstva koja se stavljaju u promet u aerosol-pakovanju - i upozorenje u pogledu zapaljivosti, eksplozivnosti i drugih opasnosti koje mogu nastati usled nepravilnog rukovanja prilikom upotrebe.

U uputstvu za upotrebu sredstva za hladnu trajnu ondulaciju, sredstva za ulepšavanje i bojenje kose i depilatora mora da se navede način upotrebe i način vršenja probe na preosetljivost, i to:

1) za preparate za hladnu trajnu ondulaciju:

"Komadićem vate preparat naneti na kožu vlasišta iza uha. Posle 20 minuta preparat se sa kože dobro ispere vodom. Ako posle 24 časa na tom delu kože ima promena (crvenilo, otekline, svrab), preparat se ne sme upotrebljavati."

2) za preparate za bojenje kose:

"Malu količinu kreme, pripremljene prema uputstvu, naneti na kožu vlasišta iza uha. Posle 30 minuta krema se odstrani sa kože vatom ili ispere vodom.

Ako na tom delu kože posle 24 časa ima promena (crvenilo, otekline, svrab), preparat se ne sme upotrebljavati."

3) za depilatore:

"Malu količinu depilatora naneti na unutrašnjost podlaktice. Posle 10 minuta isprati vodom. Ako na tom delu kože posle 24 časa ima promena (crvenilo, otekline, svrab), depilator se ne sme upotrebljavati."

Sredstva za hladnu trajnu ondulaciju ne smeju se stavljati u promet ni isporučivati potrošačima bez sredstava za neutralizaciju.

Član 104

Sredstva za održavanje lične higijene, negu i ulepšavanje lica i tela koja sadrže sastojke čije se dejstvo posebno naglašava moraju na originalnom pakovanju sadržavati generičko ime i količinu tih sastojaka izraženu u procentima ili mernim jedinicama (u internacionalnim jedinicama samo za biološki aktivne supstancije). U aerosol-pakovanjima količina sastojaka odnosi se na ukupni sadržaj doze.

Član 105

Sredstva za čišćenje i negu zuba i usne šupljine ne smeju otpuštati, računajući na 1 kg sredstava:

- 1) arsena više od 5 mg;
- 2) kadmijuma više od 1 mg;
- 3) žive više od 3 mg;
- 4) olova više od 10 mg;
- 5) hroma više od 50 mg;
- 6) nikla više od 50 mg.

Sredstva za ulepšavanje i bojenje usana ne smeju otpuštati, računajući na 1 kg sredstava:

- 1) arsena više od 5 mg;
- 2) kadmijuma više od 2 mg;
- 3) žive više od 5 mg;
- 4) olova više od 20 mg;
- 5) barijuma više od 100 mg;

6) hroma više od 50 mg;

7) nikla više od 50 mg.

Sredstva za ulepšavanje i bojenje očiju, kao i sredstva koja duže vreme ostaju na koži (sredstva iz grupe V), ne smeju otpuštati, računajući na 1 kg sredstava:

1) arsena više od 5 mg;

2) kadmijuma više od 5 mg;

3) žive više od 10 mg;

4) olova više od 30 mg;

5) hroma više od 50 mg;

6) nikla više od 50 mg.

Elementi navedeni u ovom članu određuju se u ekstraktu sa 0,1 mol/l hlorovodonične kiseline kuvanjem 15 minuta, uz povratno hlađenje (povratni kondenzator).

Ograničenja navedena u ovom članu ne odnose se na sredstva koja se posle kratkog vremena odstranjuju sa kože ili se koriste za ulepšavanje i bojenje kose i noktiju (član 101. grupa S).

Član 106

Sredstva za održavanje lične higijene, negu i ulepšavanje lica i tela ne smeju u 0,1 g ili 0,1 ml da sadrže sredstava:

1) koagulaze pozitivne stafilokoke;

2) pseudomonas aeruginosa;

3) Escherichia coli;

4) proteus vrste.

Broj aerobnih mezofilnih bakterija u 1 g ili 1 ml ne sme biti veći od 1000.

Broj kvasaca i spora plesni u 1 g ili 1 ml sredstava za održavanje lične higijene, negu i ulepšavanje lica i tela ne sme biti veći od 100.

Odredbe ovog člana ne odnose se na sledeće proizvode:

- čvrste sapune;
- lakove za kosu;
- lakove za nokte;
- aerosole koji ne sadrže vodu;
- boje za kosu;
- kreme za brijanje;
- depilatore;
- učvršćivače za kosu;
- dezodoranse u obliku štapića;
- sredstva za hladnu trajnu ondulaciju i neutralizatore;
- kolonjske vode i parfeme.

Član 107

Sirovine i aktivne supstancije koje se upotrebljavaju za proizvodnju sredstava za održavanje lične higijene, negu i ulepšavanje lica i tela, rastvarači masti i ulja, emulgatori, voskovi, talk i druge sirovine, neophodni u tehnološkom procesu proizvodnje, odnosno kao sastav pojedinih sredstava, pod uslovom da nisu štetni za zdravlje i da ne utiču nepovoljno na higijensku ispravnost sirovina, moraju u pogledu čistoće ispunjavati uslove propisane Jugoslovenskom farmakopejom, odnosno drugim propisima ili standardima.

Član 108

Za konzervisanje sredstava za održavanje lične higijene, negu i ulepšavanje lica i tela mogu se upotrebljavati konzervansi navedeni u Listi 1 konzervansi, koja je odštampana uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

U listi iz stava 1. ovog člana područje primene konzervansa obeleženo je oznakama A, V i S, i to:

1) oznaka A odnosi se na grupu sredstava koja dolaze u dodir sa sluzokožom;

2) oznaka V odnosi se na grupu sredstava koja ostaju duže na koži;

3) oznaka S odnosi se na grupu sredstava koja se posle kratkog vremena odstranjuju sa kože ili se koriste za ulepšavanje i bojenje kose ili noktiju.

Ako je za pojedini konzervans u Listi I navedeno područje primene A, može se upotrebiti za područje primene V i S, a ako je navedeno područje primene V, može se koristiti i za područje primene S.

Član 109

Za sprečavanje oksidacionih procesa masnih komponenata u sredstvima za održavanje lične higijene, negu i ulepšavanje lica i tela mogu se upotrebljavati antioksidansi navedeni u Listi II, koja je odštampana uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

Član 110

Za bojenje sredstava za održavanje lične higijene, negu i ulepšavanje lica i tela mogu se upotrebljavati boje navedene u Listi III, koja je odštampana uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

Bojila navedena u Listi III dele se u grupe A, V, S, K i O i mogu se koristiti za bojenje sledećih sredstava:

- a) sredstva za održavanje lične higijene, negu i ulepšavanje lica i tela iz grupe A člana 101. mogu se bojiti samo bojilima iz grupe A. Upotreba pojedinih bojila iz grupe A u ovu svrhu ograničena je ako je izričito navedeno u Listi III. Za bojenje sredstava za čišćenje i negu zuba i usne šupljine mogu se koristiti samo bojila sa oznakom Z. Eventualno ograničenje koncentracije u tim sredstvima naznačeno je brojem iza oznake Z koji označava mg bojila na kg sredstva;
- b) sredstva za održavanje lične higijene, negu i ulepšavanje lica i tela iz grupe V člana 101. mogu se bojiti bojilima iz grupe A i V;
- v) sredstva za održavanje lične higijene, negu i ulepšavanje lica i tela iz grupe S člana 101. mogu se bojiti bojilima iz grupe A, V i S. Sredstva za bojenje i ulepšavanje kose mogu se bojiti i bojilima iz grupe K i supstancijama iz grupe O.

Član 111

Bojila iz grupe A ne smeju biti u obliku kobaltovih, hromovih i niklovih kompleksa, a u obliku stroncijumovih, barijumovih ili bakrovih kompleksa smeju biti samo ako je to izričito naznačeno u Listi III.

Bojila iz grupe V, S i K ne smeju biti u obliku kobaltovih, hromovih i niklovih kompleksa ako to nije izričito naznačeno u Listi III.

Član 112

Bojila rastvorljiva u vodi koja se koriste za bojenje sredstava za održavanje lične higijene, negu i ulepšavanje lica i tela iz grupe A ne smeju sadržavati, računajući na 1 kg:

- 1) kadmijuma više od 2 mg;
- 2) žive više od 3 mg;
- 3) arsena više od 5 mg;
- 4) olova više od 30 mg;
- 5) hroma više od 100 mg;
- 6) barijuma više od 100 mg.

Bojila koja nisu rastvorljiva u vodi a koriste se za bojenje sredstava iz grupe A ne smeju otpuštati kadmijum, živu, arsen, olovo i hrom u količini većoj nego što je propisano za sadržaj u rastvorljivim bojilima. Iz 1 kg bojila koji su barijumovi lakovi, soli ili pigmenti, a navedeni su u Listi III, ne sme se otopiti više od 350 mg/kg barijuma.

Bojila koja su rastvorljiva u vodi a koriste se za bojenje sredstava za održavanje lične higijene, negu i ulepšavanje lica i tela iz grupe V, ne smeju u 1 kg sadržavati:

- 1) kadmijuma više od 5 mg;
- 2) žive više od 5 mg;
- 3) arsena više od 10 mg;
- 4) olova više od 50 mg.

Ista ograničenja važe i za rastvorljivi deo ovih elemenata u bojilima nerastvorljivim u vodi.

Rastvorljivi deo određuje se u ekstraktu sa 0,1 mol/l hlorovodonične kiseline posle kuvanja od 15 minuta uz povratno hlađenje.

Ako u Listi III nije izričito drukčije određeno, bojila za bojenje sredstava za održavanje lične higijene, negu i ulepšavanje lica i tela iz grupa A i V ne smeju sadržavati aromatične ugljovodonike sa više od tri kondenzovana

prstena, 2-aminonaftalena, 4-aminodifenila i benزيدina, ni više od 0,1% nesulfoniranih aromatičnih amina, ni više od ukupno 0,5% intermedijera i 4% pratećih bojila, računajući na čisto bojilo u obliku kiseline ili baze.

Član 113

U proizvodnji sredstava za održavanje lične higijene, negu i ulepšavanje lica i tela mogu se, pod određenim uslovima i u određenim koncentracijama, upotrebljavati hemijski određene materije sa farmakološkim, fiziološkim, hemijskim ili fizičkim dejstvom (aktivne supstancije), navedene u Listi IV, koja je odštampana uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

Područje primene aktivnih supstancija obeleženo je oznakama A, V i S, i to:

- a) sredstvima za održavanje lične higijene, negu i ulepšavanje lica i tela iz grupe A člana 101. mogu se dodavati samo one aktivne supstancije iz Liste IV koje su označene slovom A i ne sme im se dodavati više nego što je potrebno da se postigne koncentracija koja je navedena posle slova A;
- b) sredstvima za održavanje lične higijene, negu i ulepšavanje lica i tela iz grupe V člana 101. mogu se dodavati one supstancije iz Liste IV koje su označene slovom A ili slovom V. Supstancija sa oznakom V ne sme se dodavati u količini većoj nego što je potrebno da se postigne koncentracija navedena posle slova V;
- v) sredstvima za održavanje lične higijene, negu i ulepšavanje lica i tela iz grupe S člana 101. mogu se dodavati supstancije iz Liste IV koje su označene slovima A, V ili S. Ograničenje koncentracije, odnosno primene označeno je posle slova S.

Član 114

Sredstva za održavanje lične higijene, negu i ulepšavanje lica i tela ne smeju sadržavati hormone, antibiotike, radioaktivne materije i pesticide kao dodatne supstancije.

Član 115

Sredstva za održavanje lične higijene, negu i ulepšavanje lica i tela moraju imati sledeću rN vrednost:

- 1) sredstva koja dolaze isključivo u dodir sa sluzokožom - od 4,0 do 9,0, osim zubnih pasta na bazi kalcijum-karbonata i sapuna koji mogu imati rN vrednost do 10,0;
- 2) sredstva koja se posle kratkog vremena odstranjuju se kože ili kose - od 3,0 do 12,0, osim depilatora, koji mogu imati rN vrednost do 12,5;
- 3) sredstva koja ostaju duže na kosi ili noktima mogu imati rN vrednost od 3,5 do 8,5;
- 4) sredstva koja ostaju duže na koži, a služe za neutralizaciju prethodno upotrebljenih sredstava iz tačke 2. stav 1. ovog člana mogu imati rN vrednost od 2,5 do 12,5.

Sredstva za bojenje i ulepšavanje lica i očiju, mleko i kreme za čišćenje lica i puderi za telo i noge mogu imati rN vrednost od 3,5 do 9,0; dezodoransi, antiperspiransi i ostali proizvodi na bazi sapuna - od 3,5 do 9,5, a ostala sredstva koja ostaju duže na koži - 3,5 do 8,0.

Sredstvima koja ne sadrže vodu, odnosno koja sadrže organske rastvarače i posle upotrebe stvaraju film na kosi ili noktima (lakovi za kosu, lakovi za nokte i slično) rN vrednost se ne određuje.

VI. SREDSTVA ZA ODRŽAVANJE ČISTOĆE **Brise se. (Pravilnik o izmenama i dopunama** **Pravilnika o uslovima u pogledu zdravstvene ispravnosti predmeta opšte upotrebe koji se mogu** **stavljati u promet, "Sl. list SFRJ", br. 56/86)**

Član 116

Sredstvima za održavanje čistoće, u smislu ovog pravilnika, smatraju se:

- 1) sredstva za pranje i oplemenjivanje (obradu) tekstila;
- 2) sredstva za pranje i čišćenje tvrdih površina;
- 3) sredstva za pranje i čišćenje posuđa i pribora za jelo i aparata;
- 4) sredstva za čišćenje obuće, kožnih predmeta i mrlja sa tekstila;
- 5) sredstva za dezinfekciju i dezinsekciju;
- 6) osveživači prostorija.

Član 117

Sredstva za održavanje čistoće u domaćinstvu mogu se stavljati u promet samo u originalnom pakovanju proizvođača, u ambalaži koja omogućuje pravilnu upotrebu i zaštićuje kvalitet pojedinih sredstava.

Originalno pakovanje (zbirno i pojedinačno) sredstva iz stava 1. ovog člana mora imati sledeće oznake:

- 1) naziv ili oznaku sredstva;
- 2) naziv ili zaštitni znak proizvođača;
- 3) sedište proizvođača (osim na pojedinačnom pakovanju sapuna).

Ako se stavljaju u promet u aerosol-pakovanju sredstva za održavanje čistoće u domaćinstvu moraju, pored oznaka iz stava 2. ovog člana, imati i upozorenje o zapaljivosti, eksplozivnosti i drugim opasnostima koje mogu nastati usled nepravilnog rukovanja prilikom upotrebe.

Član 118

Sredstva za održavanje čistoće mogu biti stabilizovana antioksidansima navedenim u Listi II ovog pravilnika.

Sredstva iz stava 1. ovog člana mogu biti konzervisana konzervansima navedenim u Listi I.

Izuzetno, konzervisanje sredstava iz stava 1. ovog člana koja su u tekućem stanju može se vršiti formalinom u koncentraciji do 1% NSNO u sredstvu.

Član 119

Sredstva za čišćenje obuće mogu se stabilizovati beta-naftolom pod uslovom da njegova koncentracija ne bude veća od 0,1%.

Za konzerviranje sredstava za čišćenje obuće i sredstava za održavanje podova, može se upotrebljavati hlor-acetamid u koncentraciji do 0,2%.

Član 120

U proizvodnji sredstava za čišćenje kožnih predmeta, obuće i mrlja sa tekstila i u proizvodnji sredstava za održavanje podova mogu se upotrebljavati boje iz Liste V, koja je odštampana uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo. U proizvodnji ostalih sredstava za održavanje čistoće mogu se upotrebljavati boje iz Liste III - iz grupe A, V i S, kao i boje iz Liste V.

Član 121

U proizvodnji sredstava za održavanje čistoće mogu se, pored materija iz čl. 118, 119. i 120. ovog pravilnika, upotrebljavati površinski aktivne materije, materije koje vezuju jone, emulgatori i druge materije neophodne u tehnološkom procesu proizvodnje, odnosno u sastavu pojedinih sredstava, pod uslovom da nisu štetne po zdravlje i da ne utiču nepovoljno na higijensku ispravnost sredstava.

Član 122

Sredstva za održavanje čistoće navedena u članu 116. tač. 1, 2. i 3, koja su namenjena i za dezinfekciju, mogu sadržavati i dezinficijense iz Liste VI.

Sredstva iz stava 1. ovog člana moraju na originalnom pakovanju imati i sledeće oznake:

- 1) naziv dezinficijensa;
- 2) sadržaj dezinficijensa u procentima.

Član 123

Sredstva za održavanje čistoće navedena u članu 116. tač. 1, 2. i 3, koja su namenjena i za dezinfekciju, mogu sadržavati i dezinficijense iz Liste VI.

Sredstva iz stava 1. ovog člana moraju na originalnom pakovanju imati i sledeće oznake:

- 1) naziv dezinficijensa;
- 2) sadržaj dezinficijensa u procentima.

Član 123

Pojedinačna pakovanja sredstava za održavanje čistoće, osim sapuna za pranje i sredstava za čišćenje obuće, moraju imati uputstvo za upotrebu.

Uputstvo za upotrebu sadrži:

- 1) podatke o potrebnoj količini sredstva pri upotrebi;
- 2) objašnjenje o načinu upotrebe sredstava (isključivo u mašini ili i ručno, ostali načini upotrebe);
- 3) upozorenje ako je namena ograničena i ostala upozorenja kojima se potrošači upućuju na namensku upotrebu sredstva.

Član 124

U sredstvima za održavanje čistoće koja se primenjuju u obliku vodenog rastvora rN vrednost 1%-nog vodenog rastvora ne sme iznositi više od 12,5.

Član 125

Anionske površinski aktivne materije u sredstvima za održavanje čistoće moraju biti biološki razgradljive najmanje 80%.

1. Sredstva za pranje i oplemenjivanje (obradu) tekstila

Član 126

Sredstva za pranje i oplemenjivanje tekstila mogu sadržavati optička belila, pod uslovom da upotreba tih belila ne izaziva toksično, senzibilizirajuće ili alergijsko dejstvo.

Član 127

Sredstva za pranje tekstila mogu sadržavati proteolitičke enzime u granuliranom i tečnom obliku.

Proteolitički enzimi u sredstvima iz stava 1. ovog člana ne smeju sadržavati patogene mikroorganizme.

Maksimalno dozvoljeni broj spora je 10^4 po gramu enzima.

Član 128

Pojedinačna pakovanja sredstava za pranje tekstila, osim sapuna za pranje, moraju imati uputstvo za zaštitu ruku, koje glasi: "Posle svakog pranja, ruke isprati u čistoj vodi. Lica sa osetljivom ili oštećenom kožom treba strogo da se pridržavaju uputstva za doziranje i da izbegavaju duži dodir ruku sa rastvorom sredstva za pranje".

Član 129

Sredstva za ručno pranje tekstila mogu sadržavati najviše 0,5% slobodnih alkalija, računajući na bazi NaOH.

2. Sredstva za pranje i čišćenje tvrdih površina

Član 130

Sredstva za pranje i čišćenje tvrdih površina mogu sadržavati proteolitičke enzime u granuliranom i tečnom obliku.

Proteolitički enzimi u sredstvima iz stava 1. ovog člana ne smeju sadržavati patogene mikroorganizme.

Maksimalno dozvoljeni broj spora je 10^4 po gramu enzima.

Član 131

Pojedinačna pakovanja sredstava za pranje tvrdih površina, osim pakovanja na kojima se nalazi upozorenje: "Isključivo za pranje u mašini", moraju imati uputstvo za zaštitu ruku predviđeno u članu 128. ovog pravilnika.

Član 132

Sredstva za pranje i čišćenje tvrdih površina ne smeju sadržavati više od 5% slobodnih alkalija, računajući na bazi NaOH.

Ako sredstvo iz stava 1. ovog člana sadrži više od 0,5% slobodnih alkalija, računajući na bazi NaOH, mora na pojedinačnom pakovanju imati uputstvo o obaveznoj primeni zaštitnih sredstava prilikom upotrebe i upozorenje: Ne sme se upotrebljavati za pranje tela. Ne sme biti pristupačno deci.

3. Sredstva za pranje i čišćenje posuđa i pribora za jelo i aparata za domaćinstvo

Član 133

Sredstva za pranje i čišćenje posuđa i pribora za jelo i aparata mogu sadržavati proteolitičke enzime u granuliranom i tečnom obliku.

Proteolitički enzimi iz stava 1. ovog člana ne smeju sadržavati patogene mikroorganizme.

Maksimalno dozvoljeni broj spora je 10^4 po gramu enzima.

Član 134

Sredstva za pranje i čišćenje posuđa i pribora za jelo koja se upotrebljavaju u mašinama za pranje posuđa, smeju sadržati do 5% slobodnih alkalija, računajući na bazi NaOH.

Ako sredstva iz stava 1. ovog člana sadrže više od 0,5% slobodnih alkalija računatih na bazi NaOH, na pojedinačnom pakovanju mora da se nalazi upozorenje: "Dozvoljeno isključivo za upotrebu u mašinama za pranje posuđa. Ne sme biti pristupačno deci".

Član 135

Pojedinačna pakovanja sredstava za pranje posuđa i pribora za jelo i aparata, osim pakovanja na kome se nalazi upozorenje: "Isključivo za pranje u mašini", moraju imati uputstvo za zaštitu ruku predviđeno u članu 128. ovog pravilnika.

4. Sredstva za čišćenje obuće, kožnih predmeta i mrlja sa tekstila

Član 136

Sredstva za čišćenje mrlja sa tekstila ne smeju sadržavati tetraetil-olovo.

Od hlorovanih organskih rastvarača mogu se upotrebljavati samo metil-hloroform (trihloretnan) i metilen-hlorid, čiji sadržaj mora biti deklarisan na pojedinačnom pakovanju uz vidljivo upozorenje na opasnost i štetnost po zdravlje i navođenje mera predostrožnosti pri upotrebi.

Sredstva za čišćenje obuće i kožnih predmeta ne smeju sadržavati jedinjenja olova.

5. Sredstva za dezinfekciju i dezinsekciju u domaćinstvu

Član 137

Sredstva za dezinfekciju i dezinsekciju mogu se stavljati u promet u obliku granula, tableta, kristala, praha, želea, krema, pasta, traka, sredstava za zamagljivanje, aerosola i tečnosti.

Član 138

Pojedinačna pakovanja sredstava za dezinfekciju i dezinsekciju moraju, pored uputstva za upotrebu iz člana 123. ovog pravilnika, sadržavati i sledeće podatke:

- 1) naziv i sadržaj dezinficijensa, odnosno insekticida;
- 2) namenu sredstva;
- 3) način čuvanja;
- 4) upozorenje u slučaju opasnosti i štetnosti po zdravlje;
- 5) datum proizvodnje i rok upotrebe - za sredstva sa ograničenim rokom upotrebe.

Sredstva iz stava 1. ovog člana mogu se stavljati u promet samo u originalnom pakovanju proizvođača.

Član 139

Sredstva za dezinfekciju smeju sadržavati, u određenoj koncentraciji, samo dezinficijense navedene u Listi VI, koja je odštampana uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

Sredstva iz stava 1. ovog člana koja se upotrebljavaju za dezinfekciju ljudske kože ne smeju prouzrokovati nadražaje, opekotine ili zapaljenja kože.

Član 140

Sredstva za dezinfekciju tekstila pranjem smeju sadržavati optička belila, pod uslovom da upotreba tih belila ne izaziva toksično, senzibilizirajuće ili alergijsko dejstvo.

Član 141

Sredstva za dezinfekciju tekstila pranjem mogu sadržavati proteolitičke enzime u granuliranom i tečnom obliku.

Proteolitički enzimi u sredstvima iz stava 1. ovog člana ne smeju sadržavati patogene mikroorganizme.

Maksimalno dozvoljeni broj spora je 10^4 po gramu enzima.

Član 142

Pojedinačna pakovanja sredstava za dezinfekciju tekstila pranjem moraju imati uputstvo za zaštitu ruku predviđeno u članu 128. ovog pravilnika.

Član 143

Sredstva za dezinfekciju smeju sadržavati, u određenoj koncentraciji, samo aktivne supstancije navedene u Listi VII a sinergiste navedene u Listi VIII, koje su odštampane uz ovaj pravilnik i čine njegov sastavni deo.

Pored aktivnih supstancija i sinergista, sredstva iz stava 1. ovog člana smeju sadržavati rastvarače, razblaživače i druge neaktivne materije, kao i korigense i etarska ulja.

6. Osveživači prostorija

Član 144

Osveživači prostorija mogu se stavljati u promet u obliku tableta, komada, rastvora i u aerosol-pakovanju.

VII. DUVANSKE PRERAĐEVINE

Član 145

Duvanskim prerađevinama, u smislu ovog pravilnika, smatraju se cigarete, cigarilosi, cigare, sečeni (rezani) duvan, duvan za lulu, duvan za žvakanje (žvakanac) i duvan za šmrkanje (burmut).

Član 146

Za proizvodnju duvanskih prerađevina sme se upotrebljavati samo fermentisan duvan dobijen od odgovarajućih tipova duvana vrste *Nicotiana tabacum* L i duvanske folije.

Duvanske prerađevine plesnive do 10% i duvanske sirovine koje su primile neprijatan miris plesni mogu se prerađivati pod uslovom da se prilikom fabrikacije ne izostavi tehnološki proces prženja, odnosno parenja, zavisno od tipa duvana.

Član 147

Duvanske prerađevine ne smeju sadržavati više od 3 mg/kg arsena i više od 10 mg/kg olova.

Duvan za žvakanje i duvan za šmrkanje ne smeju sadržavati ostatke hemijskih sredstava upotrebljenih za suzbijanje bolesti i štetočina na duvanu u količinama većim od maksimalno dozvoljenih količina prema važećim propisima o maksimalno dozvoljenim količinama pesticida u životnim namirnicama.

Duvanske prerađevine ne smeju sadržavati ostatke pesticida u količinama većim od količina dozvoljenih u Listi IX, koja čini sastavni deo ovog pravilnika.

Član 148

Duvanske prerađevine ne smeju sadržavati lišće ili delove drugih biljaka i ne smeju biti zamazane lepkom, bojom, uljem ili drugim primesama niti se smeju beliti ili bojiti.

Član 149

Metalne folije koje služe za neposredno pakovanje duvanskih prerađevina moraju ispunjavati uslove predviđene u čl. 56. i 63. ovog pravilnika.

Član 150

Cigarete i sečeni duvan za zavijanje cigareta ne smeju sadržavati više od 1,7% nikotina, a ostale duvanske prerađevine - više od 2,5% nikotina.

Cigarete s deklaracijom "Malo nikotina" smeju po cigareti sadržavati najviše 0,8 mg nikotina u duvanskom dimu.

Sečeni duvan s deklaracijom "Malo nikotina" sme sadržavati najviše 0,8% nikotina, računajući na suhu materiju.

Duvanske prerađevine s deklaracijom "Bez nikotina" smeju sadržavati najviše 0,1% nikotina, računajući na suhu materiju.

Cigarete ne smeju sadržavati više od 30 mg suvog kondenzata po cigareti, a cigarete s deklaracijom "Malo katrana" ne smeju sadržavati više od 15 mg suvog kondenzata po cigareti.

Član 151

Za konzervisanje duvanskih prerađevina, računajući na 1 kg, mogu se upotrebljavati:

- 1) benzoeva kiselina - do 1,0 g;
- 2) estri benzoeve kiseline - do 4 g;
- 3) natrijum-benzoat - do 1,2 g;

- 4) mravlja kiselina - do 1,5 g;
- 5) sorbinska kiselina - do 2,0 g;
- 6) kalijum-sorbat - do 2,0 g.

Za konzervisanje duvana za lulu može se upotrebljavati najviše 1 g borne kiseline, računajući na 1 kg i preračunato na suhu materiju.

Za očuvanje vlažnosti duvana mogu se upotrebljavati sorbitol, glicerol, propilen-glikol i druge prirodne materije iz grupe ugljenih hidrata, biljnih i voćnih ekstrakata koji su neškodljivi po zdravlje, u ukupnoj količini do 5%.

Član 152

U proizvodnji duvanskih prerađevina ne smeju se upotrebljavati, tujon, kokain, kinin, pulegon, hipericin, cijanovodonična kiselina, metil-nonil-ke-ton santonin, ricin, kvasin, agaracinska kiselina, nitrobenzol, safrol i saponini.

Duvanskim prerađevinama mogu se dodavati aromatične materije, i to:

- 1) kumarin - do 10 mg na 1 kg;
- 2) kofein - do 300 mg na 1 kg;
- 3) katrani raznih vrsta drveta i kreozot koji nemaju kancerogenih policikličkih aromatičnih ugljovodonika, u količinama koje nameće dobra proizvodna praksa za pojedine duvanske prerađevine;
- 4) druge aromatične materije u količini koja nije štetna po zdravlje potrošača.

Član 153

Za poboljšavanje sagorevanja, duvanskim prerađevinama mogu se dodavati supstancije koje predstavljaju prirodni sastojak duvana, jedinjenja kalijuma, natrijuma, kalcijuma i magnezijuma, organskih kiselina i azotne kiseline - najviše do 1% pojedinačno ili ukupno.

Član 154

Lepila koja se u proizvodnji duvanskih prerađevina upotrebljavaju za lepljenje cigaret-papira i omotača ne smeju sadržavati sastojke štetne po zdravlje potrošača.

Član 155

Cigaret-papir ne sme sadržavati više od 0,06% nitrata, odnosno hlorata, niti sme imati neprijatan ukus i miris i mora odgovarati odredbama člana 63. ovog pravilnika.

Za bojenje cigaret-papira i piska smeju se upotrebljavati boje predviđene odredbama člana 7. ovog pravilnika.

Za bojenje oznaka na cigaretama mogu se upotrebljavati pigmenti od zlatnih listića, zlatne bronzne, gvozdene oksida i hidroksida, titan-oksida, kalcijum-karbonata ili kalcijum-sulfata.

Član 156

Zabranjeno je stavljanje u promet duvanskih prerađevina:

- 1) koje su plesnive;
- 2) koje je ošteti duvanski žižak ili duvanski moljac;
- 3) koje imaju miris plesni ili sirovog nefermentisanog duvana;
- 4) koje su izgubile aromu i karakteristična svojstva fermentisanog duvana.

Član 157

Duvanske prerađevine moraju na originalnom pakovanju imati deklaraciju koja sadrži mesec i godinu proizvodnje.

Član 158

Briše se. (Pravilnik o izmenama i dopunama Pravilnika o uslovima u pogledu zdravstvene ispravnosti predmeta opšte upotrebe koji se mogu stavljati u promet, "Sl. list SFRJ", br. 56/86)

VIII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 159

Predmeti opšte upotrebe proizvedeni do dana stupanja na snagu ovog pravilnika, koji ne ispunjavaju uslove propisane ovim pravilnikom, mogu se nalaziti u prometu najduže jednu godinu od dana stupanja na snagu ovog pravilnika.

Član 160

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu SFRJ".

NAPOMENA IZDAVAČA:

Priloge koji su sastavni dio ovog propisa možete pogledati ovdje.

NAPOMENA IZDAVAČA:

Na osnovu Pravilnika o izmenama i dopunama Pravilnika o uslovima u pogledu zdravstvene ispravnosti predmeta opšte upotrebe koji se mogu stavljati u promet ("Službeni list Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije", br. 61/84, 56/86, 50/89, 18/91) mijenja se Lista I, Lista IV i Lista VII Pravilnika o uslovima u pogledu zdravstvene ispravnosti predmeta opšte upotrebe koji se mogu stavljati u promet ("Službeni list Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije", br. 26/83)

NAPOMENA IZDAVAČA

Danom početka primjene Pravilnika o bezbjednosti igračaka ("Službeni list Crne Gore", br. 04/15) prestaje primjena Pravilnika o uslovima u pogledu zdravstvene ispravnosti predmeta opšte upotrebe koji se mogu stavljati u promet ("Službeni list SFRJ", br. 26/83, 61/84, 56/86, 50/89 i 18/91) u dijelu koji uređuje dječije igračke.

NAPOMENA IZDAVAČA

Danom stupanja na snagu Pravilnika o posebnim uslovima za plastične materijale i predmete koji dolaze u kontakt sa hranom ("Službeni list Crne Gore", br. 63/19) prestaje primjena odredaba čl. 25 do 37, 61 i 62 Pravilnika o uslovima u pogledu zdravstvene ispravnosti predmeta opšte upotrebe koji se mogu stavljati u promet ("Službeni list SFRJ", br. 26/83, 61/84, 56/86, 50/89 i 18/91) koje se odnose na vještačke mase (polimerni materijali).